

DOMOLJUB



Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K).
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 5.

V Ljubljani, dne 30. januarja 1913.

Leto XXVI.

Vsakdanji kruh na Angleškem.

Po angleških časnikih se zadnji čas mnogo piše o kmetijstvu in njegovem pomenu za državo. Razgibala jih je vojna nevarnost. »Kaj bo z nami, če buti svetovna vojska, ko nimamo doma skoro nobenega žita?« Skrb za potrebni vsakdanji kruh bel Angležem glavo. Domala vse žito morajo voziti iz daljnjih prekomorskih krajev iz Kanade ali Avstralije. Ob vojnem času je nevarnost, da trgovalne ladje ne bodo mogle mirno prevoziti tako dolge poti.

Zato se nam ni čuditi, če se ravno zdaj na Angleškem z nekakšno razburjenostjo piše in govori o tem, da je treba doma sejati več žita, zlasti pšenice. Ti nasveti se lepo slišijo, toda poljedelci jim odgovarjajo, da to ni mogoče. Beseda angleškega poljedelca v tem oziru je tudi za nas silno podučna. Zato naj izvedo o nji naši bravci.

Na Angleškem je med sto poljedelci samo petnajst takih, kateri imajo zemljo, ki jo obdelujejo v svoji lasti: vsi drugi so najemniki. To se pravi: malega in srednjega kmeta, kakor ga imamo pri nas, tam sploh ni, marveč lastniki zemlje so samo veleposestniki, bogati lordi, grajščaki, ki se pa z obdelovanjem zemlje nič ne pečajo, marveč jo dajejo v najem. Najemniške družine žive marsikje že oddavna na enem posestvu; najemniki so kmetje, samo ne na svojem.

Ne more se reči, da nimajo ti najemniki zmisla za napredek. Izobrazba je na Angleškem na visoki stopinji; poljedelskih šol in raznih naprav za poljedelski pouk je dovolj. Med najemniki, katerih mnogi imajo zelo velika posestva v najemu, jih je mnogo, ki poznajo vse najnoveše znanstvene pridobitve v kmetijstvu, ki se uče kemije in bakteriologije, ki vedo za vse

najboljše stroje, ki pa vendar ne morejo naprej. Soglasno vsi pravijo, da to ne more biti boljše, dokler ne bodo poljedelci tudi obenem lastniki zemlje. Vsako zboljšanje zemlje se tiče tudi lorda. Če bi hotel najemnik več posestva posejati z žitom, potrebuje večjega poda in večjih shramb. Kdo naj mu to naredi? Lord neče; samemu pa ne kaže, ker pač ne more, če preneha njegova najemninska pogodba, prenašati drugam, kar je naredil. Najemnik ne zboljšuje zase, marveč za lastnika, za lorda.

Ustavimo se pri tem in približno to, kar nas ta angleški zgled tako v živo uči. Prvič: korenina kmetijskega napredka je mali in srednji kmet, ki sam dela s svojo družino in ki dela zase na svojem. Zato je za državo nevarno propadanje kmeta, nevarno tudi, če bogatini za lovske in druge namene pokupujejo manjša posestva in jih združujejo v velika. Država, ki hoče zagotoviti svojim državljanom v vsakem slučaju kruha, mleka in mesa, tega ne sme mirno gledati. — Drugič: socialni demokrat naj se gre učiti na Angleško, potem bo pustil kmeta in njegovo skromno last pri miru. Napredek v kmetijstvu in s tem več kruha in mesa in mleka je zvezan s tem, da ima kmet svojo zemljo. Tretjič: Skrb za državo, za vse ljudi v nji zahteva, da je politika kmetu prijazna, da mu pomaga znebiti se ogromnih intabuliranih dolgov, da ga s podporo v združevanju in z drugimi primernimi pripomočki reši prekipcev, da mu z nespametnimi trgovinskimi pogodbami ne potisne cene za njegove pridelke tako, da se mu delo sploh ne izplača. Angleška je uničila s svojo gospodarsko in fabriško politiko kmeta in zdaj se boji, da ji zmanjka vsakdanjega kruha. Sinovi najemniških družin pa trumoma zapuščajo svoje »holdinge« (najeta posestva) in se selijo v Kanado in Avstralijo, kjer si ustanove z majhnimi stroški svoje lastne kmečke domove.

Angleški najemniki se že od nekda

pečajo bolj z živinorejo, kakor s poljedelstvom; novejši čas pa pravzaprav skoraj samo z živinorejo. To je zanje boljše: kar pridobe, je njihovo. Dosegli so velike uspehe pri tem: saj poznamo celo pri nas angleška prašičja plemena, zlasti jorkširsko, angleške konje in ovce. Angleški najemnik plemenske živali prodaja po celem svetu. Ovcjereja se silno razširja: ovcje meso je na Angleškem mnogo bolj v navadi in v čišlih kakor pri nas. Tudi mlekarstvo se zadnji čas zelo lepo razvija.

O mlekarstvu imamo pri nas že dalje časa marsikaj pri srcu. Ne gre in ne gre tako, kakor bi moglo in moralo iti. Ne mislimo samo na slovenske dežele, marveč na celo državo. Ali ni za avstrijsko kmetijstvo, ki je vendar še poglavitna panoga vsega gospodarstva, sramotno, da se na primer na Dunaju in v drugih velikih mestih surovo maslo v ogromnih množinah uvaža z Danskega in Nizozemskega. Zadnje tržno poročilo z Dunaja (dne 23. jan.) pravi: Avstrijskega surovega masla, zlasti finejšega, ni dovolj in se mora naročiti zopet dansko surovo maslo, ki stane kila 3.33 do 3.38 K franko Dunaj; zraven tudi nizozemsko, dasi je zelo poskočilo (na 3.45 do 3.50 kron. — Surovega masla je pet vrst: a) za maslo 1.90 do 2.00; b) za kuho 2.20 do 2.40; c) namizno 2.60 do 2.70; d) čajno druge vrste 3.05 do 3.15 in d) čajno prve vrste 3.20 do 3.35. Angleško mlekarstvo je na višji stopinji od našega. Nam manjka dobrih mlekarjev; mlekarne so sila premajhne in bi se morale preosnovati, da bi vsaj vsaka po 1500 litrov mleka dobivala na dan; preurediti bi se morala tudi nerodna kupčija, po kateri zdaj n. pr. našemu surovemu maslu konkurirajo z Moravskega v primorskih mestih. Treba bi bilo rednih razstav za surovo maslo in splošnega, vsestranskega truda, da doseže naše surovo maslo tisto dobrino, ki jo ima n. pr. dansko, katero ostane sveže do dveh mesecev, medtem ko

se naše ohrani komaj dober teden. — Mi-mogrede smo o tem opozorili na mlekarstvo pri nas, ki brez dvojbe ravno tako kakor živinoreja ne sme imeti te sramote, da bi nas prekašal v tem celo angleški najemnik.

Političen pregled

PREVRAT V CARIGRADU. — NOVA TURŠKA VLADA.

Mladoturki spet na površju.

V začetku sedanje vojne z balkanskimi državami, kjer je bila Turčija tako neusmiljeno tepena, moralo je pasti tudi mladoturško ministristvo. Mladoturki, turški liberalci, so namreč zakrivali vse turške poraze. Skvarili so častnike, ki so se pečali le s politiko, zancmarjali pa uredbe v armadi, uničili pa s svojim svobodomiselnim duhom tudi disciplino, zmisel za red in pokorščino med drugimi vojaki. Ko so tako spravili Turčijo na rob propada, so morali iti.

Nova vlada Kiamil paše je imela nalogo rešiti, kar se še da. Toda mladoturki niso mirovali in 23. t. m. so s silo vrgli Kiamilovo vlado in postavili svoje može.

Kako je prišlo do revolucije? Divan. Odstop Odrina.

Prevdarna turška vlada je dobro uvidela, da je Turčija v takem položaju, da se mora udati in skleniti mir. Ni pa hotela tega storiti čisto na svojo roko. Sklicali so velik zbor najvplivnejših turških veljakov. Tam so razložili ministri, da je vsak odpor nespameten. Bil pa je ta zbor, imenovan veliki divan, sestavljen večinoma iz pristašev vlade. Divan je zato pritrdil nameri vlade, da se sklene mir.

Na to mnenje divana se je opirala vlada, ko je sklepala in pretresavala odgovor na noto, na pritiske evropskih velešil. Ministrski svet je v četrtek 23. t. m. sklenil, da velesilam ugodno odgovori. Sklenil je tudi odstop Odrina Bulgarom; Turški delegati v Londonu naj bi se le o podrobnostih odstopa dogovorili.

To odnehanje vlade so izrabili mladoturki. Nahujskali so vojaštvo in pa zagrizene Turke v Carigradu proti vladi in jih pridobili zase. In ravno odstop Odrina jim je bil tista pretveza, da vržejo staroturško vlado.

Kako je Enver bej izsilil odstop vlade. Pritisk na min stre in sul ana.

S klicem, da Turčija ne sklene sramotnega miru, vzdignili so se mladoturki proti stari vladi in jo s silo odstavili. Zgodilo se je to v četrtek popoldne ravno, ko so vsi ministri bili zbrani in so sestavljali odgovor na noto velesil.

Napad na ministre je izvršil Enver bej v spremstvu kakih 300 mladoturkov častnikov in turških fanatičnih zofit, učencev korana. Vse podrobnosti o napadu niso znane, ker nova vlada vse brzojavke po svoje prikrajša, vendar se da videti, da se je napad tako izvršil.

Častniki čataldske armade so sklenili padec staroturkov. V ta namen so odpotislali Enver beja v Carigrad, da vse preskrbi. Ta je pridobil policijo, poskrbel, da so stražili ministrsko palačo, imenovano Velika porta, njemu vdani vojaki, nato pa je zbral nekaj preoblečenih oficirjev in je predrzno šel nad vlado. Straže so ga pustile v poslopje in z golo sabljo je udril k posvetovanju ministrov. Tem je kar ukazal, da odstopijo, v kar so morali vsi radi ali neradi privoliti. — Ko je imel izjavo, da odstopijo, se je brž odpeljal v avtomobilu k sultanu in mu spet kar usilil novo vlado. Sultan si ni vedel pomagati in je imenoval može, ki jih je predložil predrzni Enver bej.

Popoldne se je napad izvršil, zvečer je nova vlada že dajala ukaze.

Nazim paša ustreljen.

Dasi so imeli mladoturki vse tako lepo napeljeno, brez vsakega prelivanja krvi le ni šlo. Ko je Enver bej udril v posvetovalnico, je zahteval od vrhovnega poveljnika turške vojske, Nazim-paše, da odstopi. Ta se ni udal. V prepiru je ustrelil generalov adjutant proti mladoturkom. Ti so vrnili in ustrelili Nazim-pašo, ki je bil takoj mrtev. Vseh ubitih je baje devet.

Kaj stori nova vlada? Prvi znaki svobode.

Novo vlado sestavljajo sami mladoturki. Veliki vezir in obenem vojni minister je Mahmud Šefket-paša, ki je bil eden prvih povzročiteljev turških porazov.

Novi ministri izjavljajo, da vojske sicer nočejo, a Odrina da ne puste za nobeno ceno. Če se Bulgari ne udajo, da se bore za Odrin do zadnjega.

Zanimivo je, da je nova svobodomiselnost turška vlada izdala prve odredbe proti svobodi časopisov. Skoro vse je zatrla. Drugim pa je ukazala, da morajo pisati za vojsko.

ZAPLETENI MEDNARODNI POLOŽAJ. ALI SMO PRED SVETOVNO VOJNO?

Turki zmedli velesilam račune. Kaj stori Evropa?

Prevrata v Turčiji velesile niso pričakovale. Zato so sedaj vse v največji zadregi. Bilo je že skoro vse napeljeno, da se sklene mir, Turki so se že udajali, pa nastopi sedaj nova vlada, ki prekriža Evropi račune.

Ves svet se sedaj z začudenjem vprašuje, kaj store evropske države. Gotovo je le to, da bodo vse storile, da se ohrani mir. Verjetno je zato, da pošljejo svoje brodoge pred Carigrad in Turkom stavijo zadnje pogoje s silo. Rusi imajo svoje brodoge že pripravljene.

Nevarno pa je, da velevlasti ne bodo edine. Zakaj že pri sestavljanju zadnje note sta Nemčija in tudi Avstrija delali za Turke. Če se ne posreči doseči mir, nastane za Turčijo lahko največji polom.

Koliko je upati na mir na Balkanu? Delež Turčije.

Velelasti so vse nastopile za to, da Bulgari dobe Odrin. Če bi tudi sedaj hotela Nemčija nazaj, ne bo mogla. Če sedaj Turki tudi na ukaz Evrope ne puste Odrina, je nova vojna gotova. Odvisno je to-

rej vse od tega, kaj dosežejo velevlasti pri novi turški vladi.

Balkanski delegatje so sprejeli nepričakovano vest o prevratu v Carigradu precej mirno, ker jih nova vojna reši dolgega premirja, ki ne stane veliko manj kot vojna sama.

Je pa druga nevarnost. Če se namreč spet začne vojna, težko, da bi Rusija mirovala. Ruski zunanji minister Sazanov je Turkom že zagrozil, da, če začno spet vojno, Rusi marširajo v turško Armenijo. In ko bi Rusi to storili, planile bi vse države po Turčiji in vsaka odtrgala svoj kos. — S tem bi bila pa začeta tudi svetovna vojna. Ravno iz strahu pred to, bodo velesile vse storile tudi za mir na Balkanu.

Avstrijsko-srbsko razmerje. Zbliževanje Črnagora.

Vzpričo velikih dogodkov v Carigradu, ki groze svetovnemu miru, stopilo je vsako drugo vprašanje nekoliko v ozadje. Tako more tudi avstrijsko-srbsko razmerje stopiti v čisto drugačno luč, ker bi pri delitvi Turčije mogla Avstrija zvišati svoje zahteve na Balkanu na škodo Srbom. — Za sedaj pa se da reči, da se Avstrija in Srbija zbližujeta. Nasprotja radi meje Albanije se zmanjšujejo in zdi se, da dosežejo sporazum. Mnogo je k temu pripomogel novi srbski poslanik na Dunaju, Jovanović, ki se je te dni mudil tudi v Belgradu.

Slabše se bo godilo Črnogorcem. S precejšnjo gotovostjo je namreč treba reči, da Skadra ne dobe. Sedaj sta se namreč Avstrija in Italija zedinili, da Skader pripade Albaniji. Črnogorci bi dobili mnogo polja okrog in južno od Skadra in morda tudi denarno odškodnino, a Skadra nikakor.

GLASOVI Z BALKANA.

Boji okrog Janine.

Grki Janine zlepa ne morejo zavzeti, dasi operirajo že tedne in tedne okrog nje in četudi leži prav blizu grške meje. Pač poročajo o manjših grških uspehih, a videti je, da so vsi precej brezpomembni. Godi se jim kot Črnogorcem pred Skadrom. Ne morejo naprej. — Zbrali so zdaj Grki pri Janini do 70.000 mož, ki jim poveljuje prestolonaslednik. Proti njim stoji kvečjemu 40.000 mož turške vojske.

Pomorska bitka pri otoku Tenedo. Turški poraz.

Turško brodoge se je dne 18. t. m. ojunalo in udarilo na Dardanele. Pri otoku Tenedo je prišlo do precejšnjega spopada. Po raznih poročilih so trpeli Turki in Grki precejšnje izgube. Poškodovanih je na obeh straneh več ladij in tudi ubitih je mnogo mornarjev. — Končno so se morali Turki umakniti nazaj v Dardanele. — Bojna ladja »Hamidje«, ki je zadnjič šla iz Dardanel, je sedaj v Suez.

Srbsko - bulgarski obmejni spor.

Ker je Avstrija Srbe izrinila iz Albanije, dobe ti mnogo manj, kakor so prvotno mislili. Zato so srbski časopisi izprožili misel, naj Srbi več dobe v Makedoniji. Srbi naj bi dobili Bitolj in Ohrid o jezerom. Toda to je bilo po pogodbi določeno za Bulgare, ker ta bivajo Bulgari. Nastal je

zaradi tega prepir med srbskim in bulgarskim časopisjem, dokler ni srbska vlada listov poučila o pogodbi, ki se je ne da kršiti. — Pri končni določitvi meja v Makedoniji pa bo prišlo seveda še do nesoglasij, ker se križajo srbski in bulgarski interesi.

Bulgari pri Čataldži. Armada želi boja.

Izpred Čataldže prihajajo tuptam poročila, da se vrše praske med Turki in Bulgari. To razlagajo s tem, da bulgarsko vojaštvo želi, da se vojna nadaljuje in Turke vrže iz Evrope popolnoma. Vojaki ne morejo umeti razlogov, ki vodijo diplomate, da se počasi pogajajo za vsak korak. — Armada se tudi boji, da bi meje manj obsegale, kakor je s svojo krvjo pridobila. Zlasti želi vojaška uprava, da bi mogla rezerviste pustiti domov, ker bi sicer ne mogli zemlje pravočasno obdelati.

AVSTRIJA.

Narodnogospodarski odsek. Čehi proti Slovincem.

V narodnogospodarskem odseku je prišla na vrsto predloga o ustanovitvi centralne zadružne banke. Njen namen je ta, da bi naše posojilnice lažje dobile tekoči denar. Ker pa bi oderuške češke banke pri tem trpele, nastopili so češki liberalci v odseku proti tej zahtevi. Dosegli so, da se to za vso državo važno vprašanje, za štiri tedne umakne z dnevnega reda.

Hišnorazredni davek. Povšetov predlog.

Pretekli teden je zboroval odsek, ki se je pečal s preureditvijo hišnorazrednega davka. Šlo se je za to, da se hišnim posestnikom z eno ali dvema sobicama olajša davčno breme. — Ta davčna predloga je že tretja, pa je slabša kot prejšnji dve. Po sedanjih bi bili oprostitve od tega davka deležni le tisti, ki ne plačajo osebnodohodninskega davka, pa nimajo več posestva kakor s 30 K znašajočega katastr. čistega dohodka. — S tem je malo pomagano našim krajem, ker 30 K čistega katastralnega dohodka pri najmanjšem vinogradniku naračunajo. Vsa predloga skrbijo le za res strahno zanemareno Galicijo.

Poslanec Povše je proti temu zahteval, da naj bodo prosti tega davka vsi kmečki domovi, ki ne plačujejo več kot 30 kron zemljiškega davka. Na ta način bi bilo prostih večina naših kmetij tega za kmečke razmere neznosnega bremena.

Hrvatska.

O nesrečni Hrvatski prihajajo najrazličnejše vesti. Večinoma govore, da dobi spet ustavo in bana. Kot bodoči ban se imenuje Rakočaj, ki je bil že enkrat ban. Pogajanja se vrše v Budimpešti s hrvaškimi politikmi. — Nekateri vesti pa hočejo nasprotno vedeti, da spet pride Cuvaj kot komisar nazaj.

NADVOJVODA RAINER.

Dne 27. jan. ob 5. uri 8 min. popoldne je umrl na Dunaji po hudi, mučni bolezni nadvojvoda Rainer. Rojen je bil rajnik 11. januarja 1827. v Milanu, kjer je njegov oče, brat cesarja Franca 30 let kot podkralj Lombardije in Benečanskega prestoloval. Ko je mladi nadvojvoda Rainer študije do-

vršil, se je posvetil sodni praksi in je več let prakticiral. Po večletni sodni praksi je služil osem let pri vojaki. Cesar je imenoval nadvojvoda Rainerja leta 1857. za predsednika državnega zbora, ki se je l. 1860. posvetoval o temeljih ustave, nakar je bil imenovan za ministrskega predsednika in je kot tak do leta 1865. posloval. Udeležil se je tudi vojske leta 1866., in sicer pod poveljstvom nadvojvode Albrehta.

Zelo velike zasluge si je rajnik pridobil kot poveljnik deželne bramborice, ki ji je 40 let poveljeval in ki jo je takorekoč iz nič ustvaril.

Rajnik je zelo veliko potoval in je zelo podpiral umetnost in znanost. Njegov zakon z nadvojvodinjo Marijo je bil srečen. Lani sta praznovala diamantno poroko.

Nadvojvoda Rainerja svobodomiselnost časopisje zelo hvali in trdi, da je bil svobodomiseln in da je 21. januarja 1863. podpisal vlogo na cesarja, v kateri je prosil, da naj se jezuitom odvzameta gimnaziji v Feldkirchu in v Dubrovniku, a cesar je prošnjo odklonil. Ko je princ Liechtenstein



† Nadvojvoda Rainer.

predlagal, da naj se brezverska ljudskoskopska postava izpremeni, je nadvojvoda Rainer v akademiji znanosti ta predlog obžaloval, češ, da se je otvoril boj proti prosveti in napredku.

S smrtjo nadvojvode Rainerja ugasne ena veja naše cesarske rodbine. Oče nadvojvode Rainerja je bil brat cesarja Franca, nadvojvoda Rainer je bil najmlajši med osmimi otroci in zadnji član te veje. Poroden je bil z nadvojvodinjo Marijo, hčerjo nadvojvode Karola, zmagovalca pri Aspernu.



Listek

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Konec.)

»In tako,« je končal, »sva živela skoro dve leti kakor Robinson in njegov Petek in se udala prazni nadi, da

utegnejo priti domačini semkaj, ki nam bodo pomagali proč, vendar ni bilo nikogar. Ravno v poslednji noči sva se domenila z Jimom, da odide in poskusi priti do Sitande ter prinese pomoč. Jutri je bil namenjen odpotovati, vendar sem imel malo upanja, da bi ga kdaj zopet videl. Sedaj pa prideš ti, izmed vseh ljudi na zemlji ravno ti, o katerem sem mislil, da je že davno pozabil na mene in da živi lepo na Angleškem, ter me najdeš, kjer si se me najmanj nadejal. To je najbolj čudovit dogodek, kar sem jih kdaj slišal in najbolj prijeten tudi!«

Nato je začel pripovedovati Sergij ter je povedal vse glavne dogodke našega potovanja in sedeli smo pri tem še dolgo v noč.

»Zares,« je rekel, ko sem mu pokazal dijamante, »vsaj vi ste jih dobili nekoliko za svoje težave, poleg mene, nevredneža.«

Sergij se je nasmejal. »Dijamanti so last Borovskega in Tomiča. Del pogodbe je bil, da si razdelita, karkoli utegnemo dobiti.«

Ta opazka mi je vzbudila razne misli in ko sem se pomenil s Tomičem, sem povedal Sergiju, da je naša enodušna želja, da vzame i on tretjino dijamantov, ali ako tega ne sprejme, da jo izročimo njegovemu bratu, ki je pretrpel mnogo več kakor mi, ko jih je skušal dobiti. Navsezadnje se nam je posrečilo, da je pritrdil poslednji določbi, vendar še dolgo potem ni Jurij Vojnovič vedel ničesar o tem.

...

In tukaj, pri tej točki, mislim, da naj končam to zgodbo. Naša pot čez puščavo nazaj v Sitando je bila zelo težavna, posebno ker smo morali pomagati Juriju Vojnoviču, čigar noga je bila v resnici zelo slaba, toda naposled smo vendarle dospeli do cilja; in ako bi hotel pripovedovati posameznosti te poti, bi samo ponavljal mnogo onega, kar se nam je pripetilo na naši prvi poti.

Šest mesecev od dneva našega povratka v Sitando, kjer smo našli svoje puške in druge stvari dobro shranjene, četudi je bil stari lopov zelo nevoljen, ker smo ostali živi in prišli ponje, smo zopet dospeli varno in zdravi do mojega doma v Berejo pri Durbanu, kjer pišem sedaj te vrstice in od kjer pozdravljam v slovo vse one, ki so me spremljali po celi moji čudni poti, najbolj čudni, kar sem jih hodil tekom svojega dolgega, raznih doživljajev bogatega življenja.

...

Ravno ko sem napisal poslednje besede, je došel po mojem pomarančnem drevoredu Kafer s pismom v razcepljeni palici, ki ga je prinesel s pošte. Pokazalo se je, da je od Sergija, in ker govori samo zase, ga objavljam v celoti:

Dragi moj g. Borovski!

Pošiljam Vam nekoliko vrstic, da Vam sporočim, da smo mi trije, Jurij, Tomič in jaz srečno dospeli domov. To

bi morali videti, v kakšnega gizdalina se je Tomič izpremenil naslednjega dne, ko je bil lepo obrbit, s frakom, ki se mu je prilegal kakor rokavica, čisto nov monokelj itd. itd. Šel sem z njim v park na sprehod, kjer sva srečala nekoliko znancev, in jaz sem jim takoj povedal zgodbo o njegovih »lepih belih nogah.«

On je ves divji, posebno, ker je neka zlobna oseba celo stvar objavila v nekem časniku.

Da pridem k stvari, Tomič in jaz sva dala dijamente, da se precenijo, kakor smo se domenili, in mene je v resnici strah povedati Vam, koliko so jih cenili, tako ogromna je svota. Pravijo, da je seveda vse več ali manj približno, ker takih kamenov ni bilo nikdar vsaj približno v tolikih množinah na trgu, kolikor je znano. Zdi se, da so (razen enega ali dveh izmed največjih) najčisteje vrste in v vsakem oziru enaki najboljšim brazilskim kamenom.



Ravuo ko sem napisal poslednje besede, je došel po mojem pomarančnem drevoredu kafer s pismom v razcepljeni palici ...

Priti morate domov, g. Borovski in se ogledati po tej stvari, posebno, ako vztrajate na velikem darilu tretjega deleža, ki ne pripada meni, ampak mojemu bratu Juriju. Kar se tiče Tomiča, ni dober človek. Ves svoj čas porabi za britje in druge stvari, ki so v zvezi s praznim lepotičenjem telesa. Vendar mislim, da še vedno ni pozabil Fulate. Povedal mi je, da se mu še nobena ženska ni dopadla, odkar je doma.

Želim, da pridete domov, moj dragi stari tovariš, in si kupite posestvo blizu tukaj. Vi ste dovršili svoje delo in imate sedaj dovolj denarja; in ravno sedaj je čisto blizu na prodaj posestvo, ki li Vam čudovito prijalo. Pridite gotovo; čim preje, tem bolje; popisovanje svoje zgodbe lahko končate na kro-

vu ladje. Mi nočemo ničesar povedati o vsem, dokler je ne spišete, iz strahu, da bi nam ne verjeli. Ako odpotujete po prejemu teh vrstic, boste dospeli semkaj ravno o Božiču in zaradi tega sem naročil za Vas prostor na ladji. Tomič pride in Jurij in tako tudi, mimogrede povedano, Vaš sin (kar je dovolj vablivo za Vas). Bil je pri meni teden dni na lovu in prav rad ga imam. Hladnokrven mlad fant je; ustrelil me je v nogo in na mestu izrezal kroglice ter nato pripomnil, kako koristno je lineti dijaka zdravilstva na vsakem lovu.

Z Bogom, stari dečko; ne morem pisati več, vendar sem prepričan, da pridete, tudi ako s tem samo ustrezete svojemu odkritosrčnemu prijatelju Sergiju Vojnoviču.

P. S. — Zobje velikega slona, ki je raztrgal ubogega Kivo, stoje sedaj tukaj v dvorani, nad parom bivolovih rog, ki ste mi jih podarili; in krasno jih je videti; sekira, s katero sem odsekal Tvali glavo, je postavljena nad mojo pisalno mizo. Želim, da bi se nam bilo posrečilo prinesiti seboj tudi verižne sklepe.

S. V.

...

Danes je četrtek. V petek odpluje parnik in v resnici mislim, da moram prijeti Vojnoviča za besedo in odpotovati v Evropo, in tudi, samo da vidim svojega fanta in nadzorujem tiskanje te zgodbe; to je tako važna zadeva, da je ne zaupam nikomur drugemu.

Konec.



Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Ko smo se z velikim trudom srečno prerinili skozi šaro, smo se ustavili, da počakamo čet, ki so imele priti še za nami. To priliko sem porabil, da sem se spravil nad svoj telečnjak in ga začel natančno preiskavati, kajti zdel se mi je silno težak, in hotel sem pogledati, kako bi ga bilo mogoče olajšati. Začel sem izkladati drugo za drugim: več funtov sladkorja, riža, suharja, steklenico žganja, svilen, z zlatom pretkano suknjo neke Kitajke, nekaj zlatih in srebrnih stvari, med temi tudi kos križa Ivana Velikega, to se pravi kos srebrne plošče, s katero je bil križ okovan.

Poleg teh stvari je v telečnjaku našla svoj prostor tudi moja paradna uniforma, in poleg nje z zelenim žametom obšita ženska jahalna obleka, katere namen pa mi je bil takrat še neznan in sem zaradi tega sodil, da je morala biti dotična ženska, ki je nosila to oblačilo, dolga vsaj šest čevljev; dalje: dve srebrni podobi, dolgi po en čevelj in široki osem palcev; mnogo medalionov in z briljanti okrašen red nekega ruskega kneza. Vse te stvari sem

bil namenil za darove, našel sem jih bil pa v kletih hiš, ki jih je uničil požar.

Ko sem imel vse to pred seboj, sem uvidel, da se ne smem čuditi nenavadni teži svojega telečnjaka in da mora na vsak način nekaj teh stvari vun. Toda kaj? Na piko sem vzel svoje bele paradne hlače, ki sem jih smatral za najmanj potrebne. Na sebi sem vrh srajce imel podložen rumeno-svilen telovnik in čez uniformo na širokem srebrnem traku rusko lovsko torbo. V njej je bilo tudi še nekaj raznovrstnih predmetov, kakor na primer dragocen križ, kovan iz zlata in srebra, in mala skodelica iz kitajskega porcelana. Te dve stvari se mi je bilo kakor po čudežu posrečilo ohraniti in prinesiti domov, kjer jih hranim kakor dragocene svetinje.

K vsem do sedaj omenjenim stvarim, ki sem jih sklenil nositi seboj, je treba še prišteti mojo sabljo, puško in torbo za naboje s šestdesetimi naboji — in ne pozabiti: mojega čilega zdravja, veselega srca, dobre volje in prijetnega upanja, da bom imel kmalu priliko kaki mongolski, kitajski ali indijski deklici pokloniti kak darček izmed svojih dragocenosti v telečnjaku, kajti med vojski se je bila raznesla govorica, da misli cesar Napoleon z vojsko proti Mongoliji, Kitajskemu in Indiji, da se tam polasti angleških posestev. Meni je bilo to popolnoma prav. Tako razporežen in obložen sem zapuščal Moskvo in njene prijetnosti.

Komaj sem bil s pregledovanjem svojega telečnjaka povečjem gotov, kar začujemo pred nami pokanje pušk. Mahoma smo se dvignili in čez pol ure smo bili na mestu, kjer je četujoci ruski oddelek napadel naše voznike. Na tleh je ležalo mrtvih nekaj Francozov, Rusov, kakor tudi nekaj ubitih konj. Ko smo došli tja, so jo bili Rusi že odkurili. Ko je napočil večer, smo se zopet ustavili v gozdu in tam prenočili.

Drugo jutro smo na vse zgodaj odkorakali dalje. Okrog poldne smo zadeli na redne kozaške čete, katere smo zapodili z nekaj streli iz topov. Čez noč smo ostali na obširnem travniku ob obrežju neke reke.

Dne 22. oktobra je deževalo, tako da smo se mogli le počasi pomikati naprej. Isto žalostno vreme je bilo tudi naslednji dan, in šele 24. smo prišli v bližino mesta Kaluge. Rusi so nam hoteli zastaviti pot tja, zato je prišlo pri kraju Mali Jaroslavac do boja med njimi in italijanskimi četami.

Za noč od 24. do 25. mi je bila poverjena straža male, na samem stoječe hiše, kjer je prenočeval cesar. Solnce je bilo za gostimi jesenskimi meglami ravnokar izšlo, ko zagledam, kako je cesar zasedel konja in odjezdil z nekaterimi ordonančnimi častniki. Kmalu nato začujemo glasno vpitje. Prvi trenutek smo mislili, da je to navadni življenjski cesarju, a kmalu smo se prepričali, da je bil to poziv k orožju. V varstvu megle, globeli in jarkov nas je

napadel hetman Platov s kakimi 6000 kozaki in odpeljal precejšnje število naših voz. Naši škadroni so bili v hipu na konjih in se zapodili za sovražnikom. Mi smo jim sledili in šli preko neke globeli, da smo si okrajšali pot. Kmalu smo bili kozakom za petami. Tulili so kakor volki, ko so jih naše čete dosegle, jih mnogo potolkle in jim vzele vse ugrabljene pratežne in proviantne vozove.

V trenutku, ko smo plezali iz globeli na ravan, smo zagledali cesarja v sredi oddelka kozakov, spremljanega še od nekaj generalov in ordonančnih častnikov. Naši so mu takoj hiteli na pomoč, da ga rešijo iz nevarnosti; pri tem se je pa zgodilo, da je eden naših jezdecev težko ranil nekega častnika iz cesarjevega spremstva. Da branijo cesarja, ki je bil v največji nevarnosti, da pade v roke divjim kozakom, so se morali njegovi spremljevalci sami boriti s kosaškim oddelkom toliko časa, dokler niso prihitele naše čete. Pri tem spopadu je pa nekemu častniku padlo z glave pokrivalo in sablja iz rok. Da si oboje nadomesti, iztrga bližnjemu kozaku kosmato kapo in sulico in se tako bojuje dalje. Ko pa pridrve naši škadroni, ga zagleda goreč grenadir in misleč, da ima pred seboj sovražnika, se zapodi proti njemu in mu porine sabljo med rebra. Ko je pa revež spoznal svojo zmoto, je bil popolnoma ob-

upan; zakadil se je v najhujši metež, da najde smrt. Toda smrt ni marala zanj. Ko je bil boj že davno končan, se je vrnil popolnoma sam in pokrit z neštevilnimi ranami. Dotični častnik je pozneje na Francoskem, kamor so ga odpeljali na saneh, zopet okreval.

Kmalu po tem spopadu sem se slučajno nahajal prav v bližini cesarjevi. Pogovarjal se je s kraljem Muratom in se zadovoljno smejal nad tem, da bi ga kozaki skoraj dobili v svojo pest. Bila pa je zanj v resnici velika nevarnost, kajti manjkalo je le še za las in bi ga bili ujeli.

Pri našem nadaljnjem potu smo Kalugo pustili na levi in prišli do umazane reke s strmimi bregovi, preko katere smo prišli po starem, napol podrtim mostu. Od tukaj dalje smo jo mahnili v smeri proti Mošajsku, proti veliki cesti, po kateri smo korakali pred nekaj tedni proti Moskvi.

Dne 26. oktobra smo prehodili le kratko pot, naslednji dan smo pa korakali brez prestanka, dokler se nismo zvečer v bližini Mošajske utaborili. To noč je nastopil prvi mrz.

Nastopni dan smo po prehodu čez malo reko dospeli nazaj na bojišče, kjer so pred 52 dnevi divjali tako ljuti boji. Človeška trupla in razni razbiti ostanki so nas spominjali na to. Lobanje in kosti so gledale iz zemlje. Bil je to grozen pogled.

Ko smo se ustavili na prostoru, ki je bil pripraven za taborišče, je bila naša prva skrb zavarovati se proti mrzli burji. Zakurili smo ognje in v ta namen so nam služili razbiti vozovi, topovske opreme in leseni deli zlomljenega orožja, vode pa je bilo težko dobiti, kajti potok, ki je tekel mimo, je bil poln gnijočih trupel. Ni nam preostajalo drugega kakor iti ob potoku navzgor toliko časa, da smo prišli do užitne vode. Začela se je oglašati tudi neprijazna lakota, kajti mnogi so bili že vse porabili, kar so bili vzeli živili seboj iz Moskve. Do sedaj smo imeli navado, da je vsakdo dal en del kosila, ko pa je nekaterim pošla zaloga in niso mogli ničesar več prispevati, je sleherni, kar je še imel, kuhal in jedel kolikor mogoče skrivaj. Samo konjsko juho smo si kuhali še skupno.

Drugi dan smo prišli mimo neke opatiije, v kateri je ležalo veliko število ranjencev iz velike bitke. Cesar je ukazal porabiti vse vozove, ki smo jih imeli seboj in nanje naložiti ranjence. Toda marketenderji, katerim je bilo tudi izročenih nekaj teh nesrečnežev, so jih pod različnimi prevezami pustili ležati na poti in sicer samo iz tega vzroka, da bi jim ne bilo treba pustiti dragocenega plena, ki so ga peljali seboj na vozovih. Ponoči je padel prvi sneg.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini

Naša glavna povest »Salomonovi rudniki« je z današnjo številko »Domoljuba« dovršena. Vzbudila je med bralci opravičeno veliko zanimanja. Pr. srečilo se nam je pridobiti za naš list enako, ali še bolj zanimivo povest od istega pisatelja: **V deveti deželi**, ki je nekoliko nadaljevanje »Salomonovih rudnikov«, ker nastopajo v njej isti glavni junaki, kakor: Vojnovič, Tomič in Borovski. S povestjo začnemo že v prihodnji številki.

Prihodnja seja državnega zbora se bo bavila z načrtom z ozirom na ureditev plačilnih razmer paznikov in mojstrov v tobačnih tovarnah.

Birmovanje v dekaniji Novo mesto bo letos: Mirna Peč 11. junija, Prečina 13. junija, Novo mesto 15. junija, Šempeter 17. junija, Šmarjeta 18. junija, Bela Cerkev 19. junija, Brusnice 20. junija, Podgrad 21. junija, Stopiče 22. junija, Vavta vas 24. junija, Soteska 25. junija, Pöllandl 26. junija, Črmošnjice 27. junija, Toplice 29. junija, Šmihel 20. julija. — V dekaniji Trebnje: Trebnje 14. septembra, Št. Lovrenc 15. septembra, Čatež 17. sept., Sv. Križ 19. septembra, Št. Rupert 21. septembra, Št. Janž 23. septembra, Sv. Trojica 25. septembra, Trebelno 26. septembra, Mokronog 28. septembra, Mirna 29. septembra. — V dekaniji Žužemberk: Do-

brniče 2. oktobra, Ajdovec 3. oktobra, Žužemberk 5. oktobra, Zagradec 6. oktobra, Sela 8. oktobra, Krka 9. oktobra, Ambrus 10. oktobra, Šmihel 12. oktobra in Hinje 15. oktobra.

Za bedno delavstvo v Vevčah je kranjski deželni odbor dovolil 1500 K. Ta denar je v prvi vrsti namenjen za nakup premoga za prezeboje delavstvo. Naj bi našel ta čin obilo posnemovalcev pri blagih srcih. Darove sprejema g. L. Tomažič v Katoliški tiskarni ali pa krojaški mojster in trafikant g. Šoukal Pred Škofijo.

Koroški deželni zbor bo sklican k štiri- ali pettedenskemu zasedanju dne 6. februarja.

Cerkvena vest. Na župnijo Mohljice na Koroškem je prezentiran tamošnji župnijski upravitelj častiti gospod Josip Rudl.

Za božična in novoletna darila za vojake, ki opravljajo službo na državnih mejah, je doslej nabrano na Kranjskem 18.648 K 18 vin. Do dne 20. dec. so po celi državi nabrali 403.600 K ter je prišlo na vsakega moža po 70 vin., na tiste pa, ki so bili v posebni službi, po pet kron. Od 20. decembra lanskega leta dalje se je nabralo še 600.000 K, ki se koncem januarja razdele po istih načelih, tako da bo na vsakega moža

odpadla 1 K, na tiste, ki se jih uporablja za posebno službo, pa po 7 kron.

V krajni šolski svet v občini Moste so bili izvoljeni sledeči gospodje: župan Oražem Josip, Karpe Franc; z Ježice je izvoljen g. Verbič Ivan. Vsi izvoljeni so pristaši S. L. S.

Kolodvor v Radovljici v kratkem razširijo tudi za blagovni promet. Stroški so proračunjeni na 200.000 K. K stroškom prispevata železniško in poljedelsko ministrstvo ter deželni odbor. Največ zaslug za to važno pridobitev za radovljiško mesto imata poslanca vitez Pogačnik in Ivan Piber.

Nagla smrt. V gozdu blizu Kranja so našli mrtvo 76 let staro Marijo Malenšek. Zadel jo je kap.

Matl in sin isti dan umrla. V Kranju je dne 21. januarja umrla Josipa Bodnarjeva, stara 69 let; v Šiški je pa isti dan umrl njen sin gospod Anton Bodnar, hišni posestnik in strojevodja državne železnice. Čudno naključje je hotelo, da je g. Ferd. Bodner dobil v Kranj skoraj istodobno brzojavko iz Šiške, kakor je on naznanil smrt žene v Šiško.

Obešenega so našli v Orehovljah, občina Predoslje, 45 let starega posestnika Jakoba Malenška - Čimžarja. Bil je strasten žganjar. Pred par dnevi se je prepiral s svojo ženo, kateri je z no-

žem v roki zagrozil: »Najpreje bom s tem tebe, potem pa še sebe.« Zena, ki se je te grožnje zbal, je zbežala s štirimi otroci v Predoslje. Zvečer so našli obešenega in vsi poskusi ga zopet oživiti, so bili zaman. Zapustil je ženo in osem nepreskrbljenih otrok v starosti od 6 do 18 let. Nesrečnik je nova žrtev alkohola.

Utopila se je dne 17. t. m. v Stražišču pri Kranju v vodnjaku Mar. Volčič, šla je s škafo po vodo in ga postavila na vodnjak ter hotela izvleči vodo. Nesreča pa je hotela, da se je pri tem 67 let stara žena prekučnila v vodnjak. Deset minut pozneje so jo našli in izvlekli. Vsi poskusi, da bi jo spravili k življenju, so bili brezuspešni.

Uboj. V Globokem pri Brežicah sta se sprla med potjo proti domu Jagrič in Branetič. Jagrič je Branetiča s polenom tako pretepel, da se je ta zavlekel v neko šupo v Bojsnem, kjer je ponoči brez pomoči vsled ran umrl.

Solčava. Pretekli četrtek je šel posestnik Jakob Gervolj, po domače Arlovčnik, na hlev po seno. Po naključju je padel s hleva tako nesrečno, da je umrl drugi dan vsled notranjih poškodb. Učakal je lepo starost 81 let. Bil je globoko veren in kljub visoki starosti je redno hodil dolgo pot v cerkev. Svetila mu večna luč!

Roparski napad. Dne 18. t. m. je neki neznani človek napadel 25 let staro minerja Pavla Bahunjeka iz Semiča ter ga z nožem nevarno osuval po glavi. Ropar je hotel od Bahunjeka denar. Ranjeni Bahunjek se nahaja v deželni bolnici v Ljubljani.

Nagla smrt vsled alkohola. Mrtvega so našli v Smasti 66letnega Korenovega strica Janeza Ivančiča. Zvečer je šel zdrav spat — zjutraj je bil mrtev. Vzrok alkohol.

Truplo v morju. Iz morja so potegnili v Trstu truplo 45 let starega železniškega delavca Ivana Sila, katerega so pogrešali že cel mesec.

Roparski napad. Posestnik Jožef Lupšina iz Sel blizu Brežic se je peljal s svojim 15letnim sinom v Zagreb prodajati seno. Ko sta se s sinom pozno ponoči domov vračala, so ju v hrvaški vasi Sibac blizu štajerske meje napadli neznani roparji. Očetu so grozili, da ga ustrelijo, ako jim ne izroči denarja. Ker ni bil mož voljan, so mu odpregli konje od voza, vrgli na tla sina ter ga hudo pretepli. Nato so potegnili z voza še očeta. Eden zlikovcev ga je z nekim železom udaril po glavi ter mu prizadjal težko rano. Nato so ga oronali in pustili oba ranjena brez pomoči in pobegnili.

Cesto zasulo. V torek, dne 21. januarja, zvečer se je nad Kobaridom za mostom utrgal kos skalovja in zemlje. Cesta je bila tako zasuta, da je bil ustavljen ves promet. Avtomobil ni mogel voziti. Poštne pošiljke so morali čez skalovje na voz, ki je čakal na drugi strani. V sredo je ves dan veliko delavcev tam delalo. Do polnoči so toliko skalovja in zemlje odstranili, da zamore voz skozi.

Petrolej so podražili. Letos se je svetilno olje že večkrat podražilo, te dni so pa petrolejske rafinerije zopet sklenile zvišanje cen od 36 na 37 K. Enako so dvignili ceno surovemu olju; lani je znašala cena 4 K 22 vin., dne 20. t. m. so pa privili na 9 K 35 vin.

Nagla smrt. Dne 13. t. m. je bilo v gostilni pri Šercarju ženitovanje po domače Kordežice iz Brežkevasi. Pri povratku proti domu se Gregorič iz Globasnice spodrsne na stopnjicah prvega nadstropja ter tako nesrečno padel čez nekaj stopnic v vežo, da je bil v par minutah mrtev.

V sreči nesreča. Pri zagrebški banki »Kronfeld« je neki reven človek tekom sedmih let redno plačeval kupljeno srečko. Dne 17. t. m. je bilo srečkanje in njegova srečka je dobila 80.000 kron. Pri tem je pa upapolni revež imel silno smolo. Tekom sedmih let je srečko vedno redno plačal, zadnji pot je pozabil srečko plačati. 80.000 kron ostane loteriji.

Nagla smrt stare ženice. K drugi sveti maši ob 10. uri je hotela priti v Osek na Goriškem dne 20. januarja 78-letna starka Frančiška Ušaj. Na poti pod Osekom pri krčmi Fr. Ličen pa ji je nenadoma postalo slabo, padla je vznak ter tako izdihnila svojo dušo. Mimoidoči ljudje so ji takoj prihiteli na pomoč, a je bilo prepozno.

Novice iz Amerike. Ponesrečil se je rojak Franc Skolaris. Delal je na postaji v Calinwood. Prve dni tega meseca sta se zvrnila nanj dva vagona premoga. Bil je takoj mrtev. Star je bil 19 let in v domovini zvest Orel. Prišel je ravno v Ameriko. Na postaji je delal le dva dni. Doma je bil iz Vipolže, kjer mu žive stariši, brat in sestra. — V Supplies premogovniku v Johnstownu, Pa. je ubilo rojaka Antona Brenčiča. — V Bloctonu, Ala. je vlak povozil 41-letnega Antona Brilija iz Rajhenburga, ko je šel k zdravniku. V stari domovini zapušča ženo in pet nedoraslih otrok. — Um se je omračil v Port Washingtonu, Wis Slovenec L. Kovachu. Prepeljali so ga v blaznico. — V Scofieldu je umrl Slovenec Josip Selko, star 28 let. — V Delagna, Colo., je umrl 21 let stari Slovenec France Novak, doma iz vasi Smrje, okraj Postojna. — Med popoldansko službo božjo je v Rice, Minn., nanagloma umrl 74letni slovenski farmovec Gregor Hlebanja, doma iz Dovjega na Gorenjskem. V Ameriki je bil nad 40 let ter zgleden katoličan. Udeležil se je tudi vojske na Laškem leta 1866. N.p. v m.!

Glede vojaških konj, katere namestitev vojske uprava v zasebno uporabo, se izvede natančnejši pogoji pri konjerejskem odseku Kmetijske družbe v Ljubljani ali pa naravnost pri državnem in deželnem poslancu kom. svetniku Frančišku Povšetu v Ljubljani.

Umrla je gospodična Ivanka Bertoncely, poštna aspirantinja v Gorenji vasi pri Retečah pri Škofji Loki, v starosti 21 let. Njen pogreb je pričal, kako jo je vse ljubilo. Vsem iskrena hvala,

la, ljubljani Ivanki naj pa sveti večna luč!

V Globočih pri Vojniku je dne 21. t. m. tukajšnji posestnik Karol Točaj lupil borovce, pri tem pa se mu je po nesreči eden zvalil na levo nogo in mu jo je popolnoma zdrobil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat:

Gorenjske novice

g Zgornja šiška. V torek, dne 28. januarja smo položili k večnemu počitku velespoštovanega posestnika Antona Šušteršiča. Bil je skoz in skoz blaga duša in zvest pristaš S. L. S. Huda bolezen ga je za tri dni položila v posteljo. Temu pa je sledila nepričakovana smrt. Kako je bil blagi mož priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Tebi, dragi Tone, kličemo »Na svidenje nad zvezdami«, cenjeni rodbini pa naše najiskrenejše sožalje.

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Sveži grobovi. Že dolgo niso naši zvonovi tako pogosto in tako otožno peli, kakor pretečni teden. V nedeljo, dne 19. januarja je umrla v Dvoru z gledna krščanska mati Marija Švajger v 70. letu. Komaj smo mater položili na mrtvaški oder, smo dobili iz Ljubljane obvestilo, da je umrla iz iste vasi v bolnici 20letna Pavla Kajzer, članica tukajšnje Marijine družbe. Ko smo jih položili k večnemu počitku, so pa zapeli zvonovi mladi ženi, 31letni Mariji Kregar, roj. Novak. Ob istem času pa je zatisnil oči za večno vzor - mož in skrben oče 27letni Alojzij Robida. V ponedeljek smo pa pokopali iz Vižmarjev posestnika Franca Eržena. Naj počiva jo v miru! Ostale naj pa tolaži Bog!

g Dob. Volitev v krajni šolski svet v Dobu se je vršila v četrtek, dne 23. januarja t. l. Izvoljeni so: Anton Kržan in Anton Rogelj iz Doba, Janez Krč iz Vira. Fr. Hočevnar iz Količevega in Anton Petrič iz Lazov. Dolska kandidata Videmšek in Kuhar sta propadla. Bela napredna zastava je zopet malo počrnela, kajne, g. Kuhar?

- Požarna bramba je napravila dne 26. januarja svojo predpustno veselico pri Levcu. Ob raznašanju vabil so tudi pobirali doneske za požarno brambo, da bodo mogli kaj »novega« napraviti. Pričakujemo, da se to res zgodi. Prosimo tudi, naj raznašalci vabil prihajajo trezni v naše hiše. Ali je to morda znamenje, da bo na veselici vladal kralj alkohol? — V Ameriko se izseljujejo naši ljudje kakor za stavo. Pa se še obeta, da pojdejo cele družine. Ni čuda, da kmetu primanjkuje delovnih moči. — Štiri poroke smo imeli pretečeni ponedeljek. Najmlajša nevesta je bila komaj 16 let stara.

g Z Limbarske gora. Dne 22. t. m. je 17letnega Petra Roglja, doma iz Pristave, ko sta šla s starejšim bratom v gozd drva sekati, zadelo težko drevo in mu je nogo zlomilo. Pazite pravčasno!

g Z Zgornjega Brnika. Nedavno je poročal »Gorenjec«, da mora Babič plačati 2 advokata, ker ni hotel verjeti pregovoru, da je boljša kratka sprava, kakor dolga pravda. Ker me je začela ta stvar zanimati, sem vzel kolo in se peljal, ko še ni bilo snega, izpod Strmola na Brnik. Komaj sem stopil s kolesa, pa zagledam moža visoke rasti, bolj rejenega in v obraz silno rdečega. »Kam pa, oče?« vprašam. »Zakaj pa ste tako razjarjeni videti?« »Eh, kdo se ne bi jezil dandanes; šest tožba sem lansko leto izgubil in sedaj se mi poroča, da je izgubljena moja zadnja vsključna obravnava proti Kmetu iz Cerkljan. Plačati bom moral. Pa jaz, ki sem se hvalil pred raznimi ljudmi, da vsako pravdo dobim, in ki me poznajo tudi višji sodniki!« »Le potolažite se, oče, ali smem pa vprašati, kdo da ste?« »Jaz sem Babič! Kaj me ne poznaš?« Cela Gorenjska me pozna, le ti še ne. »Oče, vidite, je pa ravno prav. Vi imate gotovo kaj semen na prodaj, ali pa prešičev, jaz pa vso tako robo skupujem.« »O tem ne govorim. To je pribito. Ako bom jaz kdaj tako reč prodajal, bom šel v Trst, pomorsko mesto, tam se vse dobro proda, posebno pa semena, ki jih razpošljujejo takoj na vse strani sveta. Sicer sem bil one dni na Koroškem, pa tam se je tako blago začelo že bolj ustavljati.« »Oče, kaj pa vi mislite o Jančetu iz Cerklj, ker se v »Slovenskem Domu« vedno toliko piše o njem?« »Ta je tič, le premislite! Bil sem klican na račun Kalinškovega premoženja na dan 22. jan. t. l., a kranjsko sodišče je preklicalo to moje povabilo in odredilo brez mene na dan 25. januarja obravnavo. Že večkrat mi je štrečno zmešal, zlasti ko sem mu moral plačati 700 kron, a tega se nisem nadejal. Le počakajte! To mu bom že povrnil, kakor je bilo meseca septembra lani, ko sem se pogovarjal na Poljanskem (to je »Slovenski Dom«) v dopisu z Gorenjskega. Imam že zopet trenutke, da se zamaknem včasih, posebno če grem ob nedeljah od Matavža do Petrovca na šefan vina.« »A tako? Vi se znate zamakniti?« »Da, da,

cerkljanske gostilne — tako bo pisal »Slovenski Dom« — se bodo imenovala odslej: Zgornji, Spodnji Banat, Gospoška zbornica, Čakaturen. To je že navdal duh meni v moji zamaknenosti. Več pa ti ne izdam, saj boš lahko bral.« »Vi ste pa res velemože, oče, da znate v »cajtenge« pisati.« »Haha! glej, kolo imaš pa dobro. Tudi mojim puncam ga bom moral oskrbeti, da bodo malo bolj med svet zletele, ker drugače mi utegnejo vse ostati stare tetke.« Ker se mi je zdelo tako govorjenje že preveč neslano, sem hitro sedel na kolo, kliče: »Zdravo, oče Babič! Le ne jezite se preveč, če jih vam Janče tako izvrstno briše!«

g Cerklje. Pri nas je dobro časopisje precej razširjeno, a še vedno premalo. Vsaj »Domoljuba« naj bi ne manjkalo v nobeni družini. Vsaka katoliška hiša premore toliko, da s tremi kronami odpre vrata temu najboljšemu hišnemu prijatelju. Liberalnega časopisja je pa tukaj zelo malo; kvečemu toliko kakor je letnih časov. Zato so nam pa poslali na ogled »Slovenski Dom«. Dne 12. t. m. jih je priromalo v našo župnijo kar celih petnajst. — Najbolj se je pa odrezal oni kmet, ki ga je takoj vrnil, na list pa napisal takole: Pri nas je znan »Slovenski Dom« kot najbolj protiverski časopis. V vsaki številki obira duhovnike in druge pristaše S. L. S. Za to cunjo jaz ne maram, ker imam boljši list nego je to vaše »napredno trobilo«. Oj revež, še segreti se ni utegnil, že sem ga poslal ven, ker ne maram biti liberalni podrepan. Kajti pri nas so taki ljudje, ki bero vaš list, najmanj izobraženi. Najboljše storite, če vam pride tak list v roko, da ga precej vrnete. — Kmečki sin.

g Iz brdske okolice. Stara mati je bila Korantovka iz Prevoja pri Lukovici; umrla je v visoki starosti, bila je že v 93. letu. — V Loke k Mihaletu je neki neznanec dne 22. t. m. prišel in prosil Mihaletovo mater: »Mati, dajte mi kakšno podporo!« Mihaletovka mu da »krajcero«, neznanec pa ga vrže po tleh ter udari ženo. — Popravek! V zadnji številki »Domoljuba« sem pisal, da je »Brdska živinorejska zadruga« kupila ti dve posesti na Hrību. Toda jaz nisem bil o tej stvari zadost »informiran«. »Živinorejska zadruga« nima s tem nobenega stika, ampak »Prva kranjska živinorejska postaja na Brduc«. Ta živinorejska postaja je sedaj prva na Kranjskem. Torej, sedaj je ta stvar na jasnem. — »Domoljuba« si lahko vsak naroči v trgovini pri Janezu Pozniču; tako ga lahko dobi vsak že v četrtek. Kdor si ga pa naroči sam na svoj naslov, ga dobi pa šele v petek ali v soboto. Pa tudi upravnistvu je s tem bolj ustrezno, ker ima manj dela. Naj torej v nobeni bihi ne manjka »Domoljuba«! Kdor si ga enkrat naroči, ga ne opusti več! — A. S. Podgraški.

g Tržiške novice. Zelo važna volitev se je vršila pretekli petek. Za sodni okraj tržiški je bilo voliti enega čla-

na in njegovega namestnika v c. kr. okrajni šolski svet v Kranju, ki ima oblast nastavljanja učiteljstvo. Vsled nerazumnega postopanja nekaterih bi bil kmalu izvoljen liberallec. Našim vrlim kmetom se je posrečilo to preprečiti. Izvoljen je bil gospod župnik Potokar iz Tržiča, za namestnika gospod Jožef Ahačič iz Semičnega. — Na pošti je izginilo denarno pismo v vrednosti 1700 K. Denar je bil namenjen nekemu posestniku iz kriške župnije. Nikdo ne ve, kam je prešel. Preiskava bo gotovo pravo dognala. — O občnem zboru društva Sv. Jožefa in njegovih odsekov poročamo prihodnjič.

g Moravče. Liberalna zlobnost. Kakor znano, priredi Izobraževalno društvo, bodisi moški ali ženski odsek, več iger na leto. Velika množica napolni do zadnjega kotička vso dvorano »Ljudskega doma«. To pa silno peče naše liberalce. Ko množice prihajajo in odhajajo od predstave, tedaj liberalci na tistem kolnejo in se pridružajo in kujejo naklepe, kako nam škoditi. Skrpucali so ovadbo, brez podpisa, polno laži in obrekovanja in jo poslali okrajnemu glavarstvu. Niti tretji del se ne more rešiti, če bi prišlo do panike, premalo ima izhodov, igra se nobena ne naznani, in mnogo drugih stvari so napisali, da se nam je na poročilo žandarjev res igra 24 ur pred uprizoritvijo prepovedala. Na dan, ko bi se morala igra uprizoriti, so pa hodili mimo našega »Doma« in norčevali se izpraševali ljudi, zakaj ne gredo k predstavi. A le malo časa je trajalo to veselje, ker igra se nam je dovolila. In zakaj ta zlobnost? Zato, ker se njihovih predstav, če spravijo ves liberalizem iz Brda in Vač skupaj z Moravčani vred, udeleži morda sto, če je zelo dobro obiskano. Zato z liberalci nobenega stika.

Dolenjske novice

d Iz Dragatuša. Tu smo imeli v dneh 5. in 6. januarja kmetijske poučne tečaje, ki so se jih naši ljudje z veseljem in velikim zanimanjem udeleževali. Vsi udeleženci so bili polni hvale predavateljem za njihove nauke in njihov trud. — Kdor se še ni naročil na »Domoljuba«, to še lahko stori. Poskusite enkrat in boste videli, da se ne boste kesali!

d Iz Boštanj. Lojzetu in njegovim dičnim komaratom žilica ne da mirovati. Čudno je, da so na svetu ljudje, ki niso zdravi, ako ne mešajo svet in delajo združbo — a so! — Kdor ima potrpljenje, da se zanima za dolenjske dopisnike »Slov. Doma«, ve, da so to po veliki večini ljudje ne ravno najboljše baže. Ako se Lojze, katerega smo doslej imeli radi, dobro počuti v taki družbi, je to stvar njegovega okusa, katerega mu ne zavidamo. Ampak eno povemo danes jasno in na glas: Odslej ne bo nihče več brez kazni sramotil naših priljubljenih dušnih pastirjev, katere razun

par smeti, vsa fara globoko spoštuj! Saj nisimo še na Portugalskem, da bi se smel vsak suhi snubač spakovati iz našega verskega življenja! Mi želimo mir in krščansko življenje po vaseh v tem resnem času! Kdor pa tega ne mara, naj pa nas vsaj pri miru pustil! Bolj na mestu bi bilo pisati o slavnem »naprednem« občinsem odboru, ki je menda izmed vseh kranjskih najbolj zanikrni, kakor pa neslane pravljice o gosp. kaplanovih pridigah. Mi zaupamo našim sosedom, da bodo slednjič spoznali, kdo jih farba. Liberalizem je to tako gonjo še povsod zavozil, pa jo bo tudi v Boštanj. Zatorej ta-le svet: Lojze, ne sitnari! Šparaj groše, kajti nastopila bo doba sedem suhih let!

d Šentjanž. Danes hočemo našeti Anzetove »šarže«. Mož je predsednik kraj. šol. sveta; predsednik mirovnega sodišča, občinski odbornik, županov namestnik in nadzornik, odbornik požarne brambe itd. itd. Nehote bi človek mislil, da je ali tako zelo »brihten«, ali pa da ima za občino izvanredne zasluge. Ni pa ne prvo ne drugo. Vsa njegova »brihtnost« in vse zasluge obstoje v tem, da je strasten liberallec in da skupno z Vinkotom v »Slov. Domu« napada pristaše in voditelje S. L. S. Te lepe lastnosti ugaajo tako zelo Vinkotu, da je zaukal svojim »backom« voliti ga v vse zastope. Da so »backi« ubogali, je umevno, vsaj bi na Vinkotov ukaz volili tudi slamnatega možicelja. Šentjanski občani, ali je to lepo, da vas komandira neizkušen mladenič, katerega edino delo in edina skrb je širiti brezverski liberalizem? Ali ni v občini nobenega moža več? Flajs iz Brezja in »Uniform« iz Šentjanža agitirata za »Slovenski Dom«. O tem bomo še izpregovorili. — Delo za končno dovršitev dvorane se kmalu prične. Prosimo vse poštene gospodarje, da pripomorejo po svojih močeh. Pripomogli bodo baje tudi Šentjanžčani. Prijatelj bo delil »odpustke«, Anze lagal in zabavljaj, Repovš pa presekaval »mlaje«, tako je vsaj obljubil. — Po Šentjanžu se že dalj časa potepa neki Gornik z leseno nogo, ki zelo grdo govori in daje očitno pohujšanje. Najbolj so mu na poti duhovniki. Znano je, da ne gre nikdar v cerkev in da se, ko zvoni, niti ne odkrije. Pošteni možje se ga ogibljejo, pač pa je ljubljenec šentjanskih liberalcev. Ni čudno, pregovor pravi »gliha skupaj štrihha«. Liberalci, ali vas nisram??

d Škocijan pri Mokronogu. Pri občinski seji dne 19. januarja je predlagal nadučitelj Benedičič, da naj da občina podporo Ciril-Metodovi družbi. Benedičič je do tal pogorel s svojim predlogom. Celotni liberalni prijatelji so ga zapustili. Občina, ki na vseh koncih in krajih pomanikanje trpi, naj podpira liberalno cirilmetodarijo. V nedeljo se zdi, da so celo liberalci sprevideali, kam jih vodi njihov voditelj. Lahko bi Benedičič skrb drugam obrnil. Lep prijatelj občine!

d Draga. Novi občinski odbor je šel na delo. Odbornik g. Turk je stavil predlog, ki se že ponavlja nad 20 let; občina naj se izrazi za zgradbo ceste Lazec—Stari Kot, Novi Kot—Prezid (oziroma do hrvaške meje.) Da je zgradba te ceste potrebna, to

uvidi vsak, kdor je enkrat videl, kje ležijo slovenske vasi Stari Kot in Novi Kot. Kaka je sedanja zveza, naj pove poročilo inženirja agrarne komisije, ki se glasi: »Sedanja pot Lazec—Novi Kot je v silno slabem stanju, mestoma celo neporabna. Od Lazeca do Starega Kota je kolovoz, ki pa kaže take strmine, da se z navadnim vozom ne more skozi. Po nekaterih mestih se ta pot spremeni v navaden jarek, iz katerega štrlijo skale strmo ena na drugi in le prirojeni spretnosti domačinov se posreči izvažati les na plaz brez večjih nezdod. Pot iz Starega Kota na Novi Kot leži pa v kraški zemlji. Skale na tej cesti so običajne, šodra ni nobenega in se na strmih klancih sploh ne drži. Tukaj mole iz tal skale, tam so odprte luknje, da je promet podnevi nevaren, ponoči pa sploh nemogoč. Vsled slabih zvez nima les, edini dohodek za domačine, nobene, prav nobene vrednosti. 75% stroškov vzame tovor sam, da pride les do glavnih cest. Nasprotno pa so vsa živila in potrebščine, ki se dovažajo, veliko dražje, da to zelo čuti do sile siromašno ljudstvo. Neznosne pa postanejo razmere za časa suše, kadar so prebivalci primorani dovažati si tudi pitno vodo in hrvaške strani iz reke Čebanke. (Znesejo vse v »bankah« na h r b t u.) Zveza Lazec—Prezid je dokazana nujna potreba. Da se izvrši nova cesta, je položaj ugoden. Pa zastopnik cestnega odbora je izjavil, da ne bi cestni odbor nikdar privolil, da se zgradi proga Lazec—Stari Kot kot okrajna, ker bi ondodnim prebivalcem služila le za komodo zvezo do Drage. Tako slove poročilo nepristranskega vladnega inženirja. Ponovili smo Slovenci še enkrat svoje prošnje, in predlog je propadel, ker so Kočevci proti. Enako se godi Slovincem v travlanski občini, kamor spada vas Stari Kot. Tako se reže kruh v naši občini. Novi Kot je največja vas v dragarski občini in Stari Kot v travlanski, a za nas ni belica v občinski blagajni, dočim vlagamo mi največji delež vanjo. Ali ne bi človek zaškrtnil! Povemo pa, da ne odnehamo, magari idemo do najvišje oblasti. Vsaka mera je enkrat polna! ali vsaka sila do vremena, pravi naš sosed Hrvat!

d Loški potok. Pred par tedni se je od hrvaške strani priklatil k nam slepar, ki se je izdajal za zdravnika vseh bolezni. Izvrševal je svojo obrt po dragarski in travlanski občini ter po sosedni hrvaški zemlji. Bil je tako premetenih besedi in zvihačen, da mu je šlo tudi pri nas nekaj ljudi na lim. Skrival se je del časa, da ga oblasti niso mogle zaslediti, med tem pa zdravil vsakogar, naj je bil te ali one bolezni. Celotno zobe je plombiral, seveda po svoji »kunšti« in zob po 10 K. Jemal je seveda tudi plačilo. Pred tednom pa se je spravil tudi na zdravljenje težko obolele družinske matere A. Benčina. Njegove pacarije so pa imele žalostne posledice, žena je kmalu po njegovih mazilih in kapljicah umrla. Mnenje poklicanih oblasti je, da je smrt povzročila ali vsaj pospešila pacarija omenjenega mazača. Truplo se je raztelesilo, prizadeti deli mrljica so se pa od zdravniških izvedencev poslali v natančno preiskavo. Gospoda dohtarja in zobozdravnika so pa spravili pod ključ, kjer bo

nadaljeval svoje študije. Uvidelo se je, da je to nevaren slepar. Izdajal se je tu za bivšega sanitetnega narednika, orožništvo je pa dognalo, da je Egidij Križaj, rodom Ljubljčan, pristojen v Zg. Šiško, navaden prostak pri infanteriji, po poklicu slikar. Na vesti ima tudi prestopke, ki mu dajo pravico do imena slepar in uzmovič. Zalostno in graje vredno je, da se še dobé lahko-verní ljudje, ki verjamejo ljudem, o katerih se drugega ne more zaznati, kot da izžemajo priprosto ljudstvo in takim izpostavlja v največjo nevarnost svoj največji zaklad — zdravje. Umrla Benčina zapuša sedem otrok in moža. Hud udarec za družino in če ga je povzročil omenjeni slepar, tem hujše kazni je vreden.

d Popotnik iz prečinske doline. Toliko novic, da ne vem, kje bi se lotil! V Gornji Straži građe novi železnobetonski most, ki ga je bilo že zelo treba. Pri Prečini pa sem našel, ko so se poslavljali tukajšnji gospod kaplan Štefan Terškan, kot novi župnik za župnijo Šmihel pri Novem mestu. Zelo častno je bilo, da so novega župnika spremili prečinski g. župan z zastopniki občinskega odbora na konjih in v vozovih do meje naše župnije. Šmihelcem pa privoščimo tako resnega in požrtvovalnega župnika! Na Kalu sem zvedel, da bodo imeli »ohcet« pri Tkavcu, čegar nevesta bo hčer prejšnjega odbornika Berusa. Bilo srečno! Potem sem preskočil bezgavski graben in prišel na Daljni vrh, kjer je ravno ležal na mrtvaškem odru Jožef Kic, občepriljubljeni mož. Naj v miru počiva! Tam so mi tudi pravili, da nameravajo trapisti kupiti grajščino Hmelnik. Ne bilo bi napačno! Ko sem korakal proti Novemu mestu, sem pri belokranjski železnici zvedel, da sta se ponesrečila dva delavca pri streljanju. Bodite previdni pri takem delu! Naj še navržem, da je bilo v pretečenem letu rojenih v Prečni 92 otrok in umrlo pa 74 oseb. Naj v miru počivajo!

Notranjske novice

n Polhov Gradec. Pred dobrim mesecem je predaval v tukajšnji šoli g. Hladnik o živinoreji in hlevih. Sicer smo slišali že več podobnih predavanj, vendar je bilo predavanje zanimivo, ker nam je govornik marsikaj novega povedal. — Predzadnjo nedeljo pa je govoril sadjarski inštruktor g. Humek o sadjarstvu. Predavanje je bilo zelo poljudno in zanimivo, samo več poslušalcev bi bilo želeli. Premalo zanimanja! Govornik je obljubil, da pride jeseni morda zopet predavat o tem, kake vrste sadja naj se pri nas goje, kako se most napravlja itd.

n Žiri. Žirovski občinski odborniki so te dneve volili člane krajnega šolskega sveta, doma: Franc Petrič, Fr. Peternel, Andrej Mlinar, Filip Gantar, Martin Eržen; za Vrh: Anton Mivšek, Ivan Otrin, Fr. Otrin; za Ledine: Ivan Kopač, Jernej Dežela, Franc Kavčič in za Zavrce: Matija Gantar, Jakob Kavčič, Janez Dermota. Žirovski odbornik za Spodnjo Idrijo Andrej Svet-

ličič, za Zavrac Matija Logar. Seveda to mnogim ni prav, da bi se v Žireh določevalo, katere stranke pristaši da pridejo v krajni šolski svet po šolah, farah in občinah daleč naokrog; naj se pa liberalci tolažijo s tem, da se bodo drugokrat pa oni posluževali ravno iste postave, ko bodo imeli oni večino v občinskem odboru, ako bodo seveda ljudje zanje kaj marali. Ampak slabo jim kaže: zmerjajo, blatijo, vlačijo stare stvari na dan po svojem časopisju, kar je bilo še vedno znamenje, da bodo zopet tepeni za svojo porednost. Avtomobil, ki jim je dal povod, da so se zopet malo oglasili, bo seveda prav prišel temu in onemu; ampak stvar bo odločena v cestnem odboru. Radovedni smo, kako bodo ošteli žirovski liberalci tiste svoje ljudi, ki so tudi zoper avtomobil, in ki jim bodo delali večje težave nego žirovski klerikalci (Poljanec!). Ne razumemo, zakaj pri tem osebno napadate naše može, recimo našega župana zaradi družinskih razmer. Vsa fara dobro pozna njega, kakor tudi tistega, ki tako hinavsko in podlo napada druge, dočim ima sam hujše stvari na vesti. Bodite pa drugič bolj previdni, da se ne bo tri dni prej pripovedovalo, kaj bo prinesel liberalni časopis, kdo da je spisal in kako da bodo trije liberalci »pokazali« dvema klerikalcema. Liberalnih oslarij res radi ne gledamo, toda kadar se gre za slučaj, kot o njih lažljivo piše znana liberalna trojica, bo treba stvar prav radikalno preiskati in potem bomo na široka usta povedali, kje da je smisel za red in disciplino v šoli, kje pa nered, netočnost v šoli, hinavščina, podlo zahrbtno napadanje učiteljskega osebja, ki slučajno ni liberalno ter kratenje njihovega ugleda pri učencih. To in še marsikaj drugega bosta pa dva »pokazala« trem; in ta dva poznata prav dobro tiste može, ki si bodo te stvari bolj natančno ogledali. — V Ameriki se je dne 8. decembra poročila Frančiška Otrin, stara 20 let, doma iz Opal 1 (pri Lazarju) z Emilom Frančiškovič, starim 28 let v Johnston City Ills.

n **Razdrto.** Za novo leto je neznan kam izginil tukajšnji trgovec in občinski svetovalec Leonhard Del Linz. Trgovina je v konkurzu. Bil je strasten agitator liberalne stranke in velik prijatelj alkohola. — V petek, dne 24. januarja t. l., zvečer pa se je zastrupil tukajšnji tajnik občine Hrenovice Anton Milharčič. Spil je toliko karbolne kisline, da je čez poldrugo uro izdihnil. Vzrok zopet alkohol. Malokdaj je bil trezen. V prejšnjih časih je rad delal za liberalno stranko, zadnji čas pa se je popolnoma udal pijači. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

n **Na Erz-lju** smo dne 5. januarja zakopali dolgoletnega ključarja, 73 let starega Jožefa Vovka. Kot veren mož je dal posebno lep zgled za obisk službe božje. Vsako nedeljo in praznik je vključil starosti in oslabelosti tudi v slabem vremenu prihajal na Goče v cerkev no dvakrat na dan iz skoraj pol ure oddaljene vasi. Rekel je, dokler

bom mogel, bom hodil. Kot plačilo za to svojo vneto mu je Bog dal milost, da je hodil skoraj do smrti tako v cerkev. Na Sv. Štefana praznik je bil še v cerkvi, ponoči ga zgrabi pljučnica in na prvi petek meseca januarja je ob pričujočnosti duhovnikov izdihnil dušo. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica in tudi prejšnji erzeljski gospod, sedaj župnik na Slapu, častiti gospod Tabor mu je izkazal zadnjo čast pri pogrebu. Umrli je za pljučnico ali kakor Vipavci pravimo na zapljučnici, ki je tu radi nagle spremembe vremena silno pogosta bolezen. Pokojnik jo je imel že preje trikrat, četrta ga je spravila. Lani mu je umrl sin za isto boleznijo. Blagemu pokojniku svetila večna luč, njegov zgled naj pa obudi še mnogo lepih zgledov.

n **Na Gočah** so v pretečenem letu zakopali najstarejša moža župnije: 94letnega Gašperja Jamšeka in 93letnega Antona Abrohta. Oba sta umrla le vsled starosti brez posebne bolezni. Ant. Abroht je pomnil, kako so na Gočah štirikrat delali vodovod. Zadnji vodovod je bil dovršen l. 1909.

n **Zima na Vipavskem.** 11. in 12. januarja je dobil tudi kranjski raj, vipavska dolina, tanko belo odejo, ki je redkost za naše kraje. Mladina se je veselila redkega sneženega gosta in si dala duška v živahnem kepanju, vedoč da mu ne bo dolgo obstanka. Čez en teden pritisneta jug in dež in sta že popolnoma spravila sneg. Sedaj je jutraj slana, čez dan toplo. Vipavci imamo najrajše suho zimo, da lahko delamo v vinogradih.

n **Zadnja vinska letina na Vipavskem** je bila srednje dobra. Vipavsko vino kupujejo na Češkem, Moravskem, Gališkem in drugod. Zadnje jesen so kupili nemški trgovci mnogo tisoč hektov vipavca, pa še ga je precej. Vино je dobro.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

V Škocjanu pri Turjaku priredi izobraževalno društvo 2. februarja ob 2. popoldne igri: »Zamujeni vlak« in »Kmet-fotograf«. Pred igro petje: Ferjančič: narodne pesmi in godba.

Žažar pri Vrhniki. Slov. katol. izobraž. društvo v Žažarju pri Vrhniki ima svoj 11. občni zbor v nedeljo dne 9. svečana ob 3. uri popoldne po sledečem redu: 1. poročilo tajnika, 2. poročilo blagajnika, 3. volitev društvenega odbora, 4. slučajnosti. Naznanja se, da ima na obnem zboru vsak član pravico povedati svoje mnenje. Potem sledi kratko predavanje in igra »Marijina hči pred nebeškimi vrati«. Igralo se bo privrkat na lastnem odru. Vabite se vsi člani in nečlani k obilni udeležbi!

Boh. Srednja vas. Izobraževalno društvo »Savica« priredi na pustno nedeljo dne 2. februarja takoj po nauku v dvorani veselico s sledečim sporedom: 1. Nastop tamburaškega zbora; »Naprej zastava Slave«, koračnica; »Po jezeru«, narodna; »Svibanjska ružica«, valček; »Za jedan časak radosti«. 2. Petje: J. Laharnar: »Virček na livadi«. Foerster: »Ah, ni li zemlja krasna?«, Mihelčič: »Venček narodnih pesmi«. 3. »Rdeči nosovi«. Burka v enem dejanju. K obilni udeležbi vabi odbor izobr. društva.

Št. Jernej. Slov. kat. izobr. društvo v Št. Jerneju priredi v nedeljo dne 2. februarja v društveni dvorani lepo predstavo: »Repoštev, gorski duh«. Kdor hoče, da bo zadnje predpustno nedeljo dobra volje, naj ne zamudi predstave. V dvorani je zdaj tako urejeno, da bo vsak dobro videl. Na veselo svidenje v nedeljo ob 3. uri v društveni dvorani!

Vipava. Na svečnico, dne 2. februarja priredi »Bogomila« užitekapolno zabavo v dvorani v »Tabru«. Razveseliti hoče navzoče s tamburanjem in jako zanimivo igro. Spored prireditve: I. »Lepa naša domovino«. II. »O mraku«. III. Prši — prši«. Navedene točke proizvajajo tamburašice. IV. »Mož je glava«. Igra z mešanimi vlogami. V. »Po jezeru«. VI. »Zvezda«, — proizvajajo tamburašice s petjem. — Vstopnina: Sedeži I.—III. vrste po 1 K, ostali sedeži po 70 vin., stojišče po 40 vin. Začetek točno ob pol štirih popoldne. Upamo in želimo, da se v ljudnem vabilu odzove prav mnogo Vipavcev. Prijazno vabimo tudi vsa sosednja izobraževalna društva in Marijine družbe k obilni udeležbi. Na svidenje in pozdravljeni na svečnico v Vipavi!

Št. Vid pri Vipavi. Na Svečnico ob 7. uri zvečer priredi tukajšnje kat. slov. izobr. društvo zabavni večer s petjem, deklamacijami in burko »Trije tički« od Jaka Štoka v dvorani nad mlekarjo in sicer na ravnokar dovršenem krasnem novem odru. Sentydeli! Prijatelji poštene zabave, pridite! — Omejeno društvo bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 9. svečana t. l. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Obilne udeležbe želi odbor.

Črnače. Prireditve za staro in mlado! Prihodnjo nedeljo bodo dekleta ponovila lepi igri »Marijin otrok« in »Pri gospodi«. Prva je gniljiva do solz, druga za smeh kot maloktera. In kako znajo naša dekleta igrati! Nekateri bi lahko nastopile na vsakem odru v deželi. Kdor ni bil zadnjič pri predstavi, pridite gotovo prihodnjo nedeljo: imel bo res krasen užitek. Pred igro je zapel ženski zbor par lepih narodnih pesmic. Prihodnjic bo tudi, in kakor slišimo, bodo tudi fantje pomagali. To bo veselo. Pridite tudi vi starci, da se med mladino za eno uro pomladite in razveselite! Ker je čisti dobiček namenjen za kip Marijin v dvorani, se preplačila hvaležno sprejmejo.

Višnja gora. Na Svečnico se vrši v dvorani društvena zabava. Na vzporedju je: »Kmet in avtomat«, »Kmet in fotograf«, »Eno uro doktor«. Glavne vloge igrajo Dobrovolci, Grozniki, Vidic in Štepec, kar priča, da bomo gotovo veselili, če jih bomo videli. G. Dobrovolc poroča, da je postal za letos svoj »nosoviti« zbor gostovat v druge kraje, doma pa nastopi s svojimi v godbi in petju naravno izvržanimi šesterimi muci. Nekaj novega! Muci bodo godli in peli! Pridite gledat!

Katol. slov. izobr. društvo v Vrhpolju pri Vipavi vabi vse prijatelje poštene zabave na veselico z naslednjim sporedom: Jos. Stolba: »Bratrance«, burka v enem dejanju. Anton Medved: »Rendez-vous«, gluma v treh dejanjih. Mešan pevski zbor zapoje par narodnih pesmi; nato srečkanje. Začetek ob 3. uri popoldne. — Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 80 vin., stojišče 40 vin. — Ker sta igri zelo poučni in zanimivi, se nadejamo, da nas v obilnem številu posetite. Odbor.

Iz Tržiča. Na pustno nečeljo ob pol 8. uri zvečer priredi društvo sv. Jožefa igro »Lumpalcij Vagabundus ali zanikarna trojica«. Kdor se želi pošteno nasmejati, naj gotovo pride ta večer v društvo.

Z Ježice sporočamo da bo telovadni odsek »Orel« na Svečnico, t. j. 2. februarja t. l. popoldne priredil jako zanimivo predstavo s sledečim sporedom: Govor. enodejanski šalji prizori: »Dva koražnja rekruta«, deklamacija »Danica« ter »Dva nočna čuvaja«. Burka v dveh dejanjih. Dejanje se je vršilo v Kranju. Igra je dobro pripravljena in jako zanimiva. Kdor se hoče pošteno zabavati na Svečnico, naj pride v naš dom. Posebno pa še vpludno vabimo vse naše prijatelje in prijateljice naše župnije in sosednih društev naših katoliških organizacij. Začetek bo točno ob pol štirih popoldne. Vstopnice se bodo prodale cel dopolden na dan igre. Zatorej želimo, da si vsaj domačini poprej preskrbite vstopnice, da ne bo pri bla-

gajni toliko nereda. Zatorej Vas še enkrat opominjamo, da ne zamudite te dobre zabave, kajti mi »Orli« se dobro pripravljamo na delo za zabavo Vam, dobrodošli obiskovalci. Na zdari!

POROČILA O PRIREDITVAH:

Naklo. V letošnjem predpustu imamo doma poštene zabave dovolj. Tri nedelje zaporedoma smo imeli igralne predstave v domačinski delne namene. K sklepu gospodinjkega tečaja igre »Tri sestre« s ponavljanjem. Pretečeno nedeljo je priredil odsek »Orla« predstavo, v priporočilo k treznosti. V nedeljo, 2. februarja popoldne ob pol 4. uri pa priredi tudi prostovoljno gasilno društvo predpustno šaloigro »Trije tičiki«. Odbor se toplo priporoča za obilno udeležbo. Ponavljanj. ne bo.

Št. Janž. Slov. katol. izobraževalno društvo je imelo svoj občni zbor dne 1. januarja. Predsednikom je bil izvoljen g. Brodschneider, poštini upravitelj. Članov šteje društvo 142. Odsek »Orla« 49, »Ženska zveza« 79. Društvo je začelo z glasbeno šolo za ustanovitev močnega pevskega zbora. Glasbenih gojencev je 70. Solo vodi g. Anton Grom, organist. Delovanje: Mladeniški večeri ob četrtkih, telovadba ob nedeljah in četrtkih, pevske vaje ob torkih in petkih, glasbena šola ob ponedeljkih, predavanja. Prireditve odpadejo, ker se šole pripravljajo otvoritev dvorane. Odsek »Orla« in »Ženska zveza« napravljata dva droga s trobojnimi zastavami, kar liberalcem ni kaj všeč.

Iz Trboja. Pri nas se je ustanovilo izobraževalno društvo dne 20. oktobra lanskega leta. V tem času je priredilo društvo svojim članom 11 predavanj, na sveti večer božičnico s petjem in deklamacijo, ter dne 12. januarja skioptično predavanje o božičnih slikah. Dne 26. januarja pa je društvo uprizorilo prvo večjo prireditev s tem-le sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Deklamacija: Turki na Slevici. 3. H. Volarič: Slovenskim mladencem. 4. Saljivi prizor: Kmet in fotograf. 5. Al. Mihelčič: Venček narodnih pesmi. 6. Burka: Krčmar pri zvitem rogu. Prvi nastop se je, hvala Bogu, dosti posrečil. Igralci in pevci so pokazali lepe zmožnosti, ki jih bodo brezdomno razvili do še višje popolnosti. Občinstva je bila natlačena dvorana. Vse je bilo zadovoljno in veselo. — Mlado društvo, naprej na poti krščanske izobrazbe in olike!

Dobre knjige

1. Mati čudov'ta. Spisal dr. Josip Jerše, c. kr. profesor v Ljubljani. Cena: rdeča obreza 2 K, šagrin in zlata obreza 3 K. — To je lep venec premišljevanj za mesec majnik, ki ga je spletel dr. Josip Jerše. V teh premišljevanjih najdemo nove izvirne misli, ki nas vabijo k češčenju in zaupanju do nebeske Kraljice. Pridejan je kot dodatek kratek molitvenik iz prelepe Marijine knjige »Marija, kraljica src«, v kateri je pobožen častilec Marijin, bl. Grinjon, razlil gorka čustva pobožnosti in ljubezni do Marije.

2. Lurški prizori. Za šmarnice zbral in na svetlo dal Anton Žlogar, kanonik v No-

vem mestu. Tisk tiskarne Krajčevih naslednikov. — Tudi te šmarnice obsegajo 31 premišljevanj o Mariji s posebno čudovitim dogodkom, ki je v zvezi z Lurdom. Drugi del obsega običajni molitvenik. — Knjižico vsem najtopleje priporočamo. Dobiva se v knjižarni J. Krajec nasl. v Novem mestu po 2 K izvod, s poštnino 10 vin. več.

Vojske na Balkanu 8. sešitek izide začetkom prihodnjega tedna, t. j. v ponedeljek ali torek. Kakor 7. sešitek obsegal bo tudi ta krasne slike iz mnogih vojnih prizorov. Kdor še ni naročen na to krasno delo, naj si je omisli in naroči. Vsakemu novemu naročniku se pošljejo seveda tudi do sedaj izdani sešitki, da bo imel popolno delo.

Drobtine

Sadni šopki. Praktični Amerikanci so namesto cvetličnih šopkov začeli uvajati šopke iz sadja, ki niso samo lepi, marveč tudi okusni. Iz lepih rdečih jabolk, pomaranč, raznega grozdja itd. je v zelenem, belem ali drugobarnem ovitku možno napraviti šopek, ki popolnoma zadovolji umetniške zahteve oči, obenem pa tudi želje želodca. Pri raznih pojedinah so se ti sadni šopki že zelo udomačili.

Predolge igle na ženskih klobukih. V zadnji-seji dunajskega občinskega sveta je župan dr. Weiskirchner povedal, da so morali sprevodniki mestne cestne železnice v zadnjih štirih mesecih 747krat posredovati radi predolgih igel na ženskih klobukih. Doslej imajo sprevodniki glasom predpisa damo le opozoriti, da iglo primerno potegne nazaj; sedaj pa ravnateljstvo cestne železnice pripravlja predlog, po katerem se vsaki dami s predolgo iglo v klobuku zabrani vstop na cestno železnico. — V Newyorku štrajkajo šivilje; dne 19. t. m. je prišlo do spopada s policijo, pri kateri priliki so šivilje z iglami iz klobukov napadle redarje. Policija je v obrambo napravila čveterokot. Ko so nekaj najhujših aretirali, so policaji hitro zapustili nevarno bojišče.

Polijski pes izsledil roparsko drhal. Te dni je bila v Kvetovu pri Milevskem oropana trgovka Marija Smolkova. Iz spanja jo je zdramil sumljiv ropot. Tik postelje opazi našemljenega moža z revolverjem v roki, ki ji zagrozi, da jo ustrelji, če se gane. Trgovka je

v postelji ostala nepremično. Med tem so roparjevi tovariši iztikali po trgovini, skladišču, odpirali zaboje, ulomili v blagajno. Ko so svoje zloglasno delo opravili, je šel našemljen ropar od postelje k vratom in meril na trgovko, dokler ni šel skozi vrata. Kadar pa so roparji odšli, je začela trgovka klicati na pomoč sosede in jih je priklicala. Proti bežečim roparjem se je postavil mestni nočni čuvaj, a ti so nanj šestkrat ustrelili in zbežali. Čuvaja k sreči niso zadeli. Naslednji dan so orožniki zasledovali roparje, ki so bili Šmolikovi odnesli vsega skupaj za 1500 K vrednosti. Da bi roparjem čim prej prišli na sled, so dobili orožniki iz Piska policijskega psa, ki je kmalu dobil sled za roparji ter jo ubral iz Kvetova preko polja. Čez dva dni in tri noči je bil ropar prijet v gozdu pri Pribramu, oddaljenem 110 km od Kvetova, v zloglasni ciganski drhali, pri kateri so našli trgovki Šmolikovi ukradene reči. Cigane so odpeljali k sodišču v Pisek.

Napredovanje katoličanstva v Ameriki. Katoličanstvo v Ameriki neprestano napreduje. Pod sedanjim sv. Očetom, papežem Pijem X., ki vodi čoln sv. Petra šele 9 let, so povišali 10 škofij v nadškofije in ustanovili 38 novih škofij, 4 opatiije in prelature, 18 apostolskih vikariatov in 40 apostolskih prefektur.

Junaška žrtev 22letnega dekleta. V nekem londonskem predmestju je pred meseci v pralnici s parnim obratom stroj zgrabil lastnico zavoda za lase tako, da ji je odtrgal vso kožo z glave. Zdravniki so konstatirali, da mora žena umreti, ako se ne dobi oseba, ki bi zanjo žrtvovala potreben del kože s telesa. Ko je to čula nečakinja ponesrečenke, 22letna Lilly Heatford, izredno lepo dekle, se je takoj ponudila v svrhu operacije. Več ur je ležala v kloroformovi omotici, da so zdravniki zrezali z njenih nog in hrbta potrebno količino kože to je 30 kosov s skupaj 900kvadratnih centimetrov površine. Po operaciji je ostala Lilly 3 mesece v zdravniški oskrbi in še sedaj se ji niso vse rane zacelile. Njena teta je pa že davno popolnoma zdrava ter zopet krepko vodi svoje podjetje. Angleška kraljica Mary je požrtvovalni junakinja poslala prisrčno lastnoročno pismo, v katerem ji čestita k junaškemu činu in gorko pohvali. »Daily Chronicle« predlaga Lilly Heatford za častno nagrado iz Carnegijevega zaklada za junaška dela.

Zemlja

je vlažna in hladna, tudi poleti. Kdor se veliko giblje na prostem, je torej lahko izpostavljen prehladu, skrninastim in protinovim bolečinam. Pozimi je v stanovanjih pogostoma prepih, niso dovolj, ali pa so preveč zakurjena in vlažna. Tudi tukaj vedno prežijo skrninaste, protinove bolečine, grlobol, zobobol, bolečine v prsih, pehanje ob strani in nekatere druge bolečine.

Če imamo v takih slučajih doma dober, preizkušen izdelek, ga takoj uporabimo, ko se pojavi prva bolečina, in zlo izgine. O dobrih

domačih zdravilnih dokazuje le resnica iz ust izkušenih ljudi več, nego vsako koristolovno hvalisanje. Taki izborni, preizkušeni izdelki so, kakor vemo iz lastne izkušnje, Fellerjev bolečine pomirjujoči, zdravilni, krepljeni fluid z zn. »Elsafluid« in Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z zn. »Elsakroglice«. En dokaz: Dr. Neugebauer na Dunaju VIII., Lavdonova ulica 42. piše: »Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid« je bil od prijateljske strani priporočen 83 let staremu možu, ki je trpel na sklerozo arterij, da bi odpravil slabost mišic na nogah. Res mu je to vdravanje dobro služilo in izjavlja dotični gospod, da hodi sedaj boljše.« Gospod dr. R. Schmiedt v Pitten, Nižje Avstrijsko, piše: »S

Fellerjevima obema Elsa-izdelkoma, zlasti z Vašim fluidom in Vašimi kroglicami sem dosegel krasne uspehe in sem ti sredstvi že mnogokrat priporočal!«

Povedati Vam hočem še tole, in sicer iz izkušnje: Dober tek, zdrav želodec imamo in nobenih bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z zn. »Elsakroglice«. Poizkusite še Vi; to zdravilo urejuje odvajanje pospešuje prebavljanje, ublažuje krče in izboljšuje kri. 6 škatlic franko 4 krone, Fellerjev Elsafluid pa se dobi na poizkušnjo tucat za 5 kron. Izdelovatelj obeh izdelkov samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko).

Kolonija s skupnim gospodinjstvom. Na Angleškem zelo primanjkuje poslov. V nekem znanem angleškem mestu so zdaj poizkusili poselsko vprašanje zelo praktično rešiti. Ustanovili so namreč gospodinjstvo kolonijo. Zgradili so poslopja, v katerih so stanovanja; hiše se zidajo okoli osrednjega poslopja, v katerem se nahaja jedilnica, skupna čitalnica in druge sobe. Kuhinjo vodi kuhar s pomočniki. Kdor hoče sam jesti v svojem stanovanju, to tudi lahko stori, ker mu jed proti mali pristojbini v njegovo stanovanje pošljejo. Rodbinam, ki so se v gospodinjstvi koloniji naselile, ni treba poslov najemati. Poleg kuhinjskega osoblja pa stranke tudi lahko razpolagajo s postrežkinjami in z moškimi posli proti mali odškodnini. Stanovanja so v več skupin razdeljena. Prva skupina obsega salon in spalno sobo, druga skupina obsega dve, tretja pa tri spalnice. Vsako domovanje ima tudi kopalnico in obsežno jedilno shrambo. Stanovanja kurijo s centralno kurjavo, preskrbljeno je za gorko vodo; sploh vse je združeno, kar je tehnika zadnje čase iznašla dobrega glede na komodnost v stanovanjih.

Veliki New-York v številkah. V New-Yorku se tako hitro zida, da se povprečno vsak dan postavi nad 30 novih hiš. Prebivalstvo se vsako leto za 200.000 duš pomnoži in statistiki računajo, da bo pred drugo polovico tega stoletja prebivalstvo v New-Yorku več ljudi, kolikor jih zdaj na Balkanu prebiva: 20.000.000. Nepremičnine v New-Yorku so proračunane na 32 tisoč milijonov kron. Delavcev je v New-Yorku 700.000. Prebivalstvo v New-Y. je dvakrat in pol večje, kakor na Dunaju, destkrat več duš šteje New-York, kakor cela Dalmacija in ravno toliko, kolikor števila prebivalcev nizozemsko in bavarsko kraljestvo.

Kako so živeli ljudje včasih in sedaj? Že v sredi preteklega stoletja je marsikje veljalo za odlično, obedovati pozno popoldne. Naši pradedi v srednjem veku pa so vstajali poleti ob 4. uri zjutraj, pozimi pa ob 6. uri iz postelje, povzili nekoliko juhe; ko so se oblekli, šli nato k maši in se lotili potem svojega dnevnega posla. Ob 10. uri popoldne so se pošteno najedli, pravo kosilo pa je bilo ob 4. uri popoldne. Glede razdelitve dnevnega časa so naši pradedi bili precej enaki sedanjim Angležem. Pa tudi mladina je imela v srednjem veku bolj ugodno kot sedaj. Ker se je šolski pouk pričel že ob 6. uri zjutraj, je morala zgodaj vstajati. Ob 9. uri je bil dopoldanski pouk pri kraju, nakar je bil odmor do 12. ure in potem zopet pouk do 3. ure popoldne. Tak red je bil v mestih pri bogatih in ubožnih. Ob 7. uri zvečer in najpogosteje ob 8. uri so hodili pozimi spat. Da so bili ob 9. uri zvečer v najlepšem poletnem času že vsi v posteljah in da je vladal ob tem času po ulicah najlepši nočni mir, pričajo vse zanesljive stare kronike. Zanimivo je, kako se je pozneje premikal čas za obede. V 17. stoletju so jedli ob 11. in 5. uri, v 18. stoletju ob 12. in 6. uri in tako je polagoma postal prvi obed kot glavni. V velikih mestih so že davno naredili iz noči dan. Pozno vstajajo in o polnoči hodijo spat, vsled česar se ura glavnega obeda pomika vedno bolj proti večeru. Razen

produktivnih slojev obeduje malokatera rodbina opoldne. Na deželi in v malih mestih žive seveda bolj naravno in zaradi tega tudi bolj higijenično. V splošnem velja na deželi in v malih mestih opoldanska ura kot najpripravnejša za kosilo, kar so začele sedaj po velikih mestih uvajati tudi nekatere družine, ki si žele dolg popoldne, kar je zlasti poleti za bivanje na prostem in izlete pripravno.

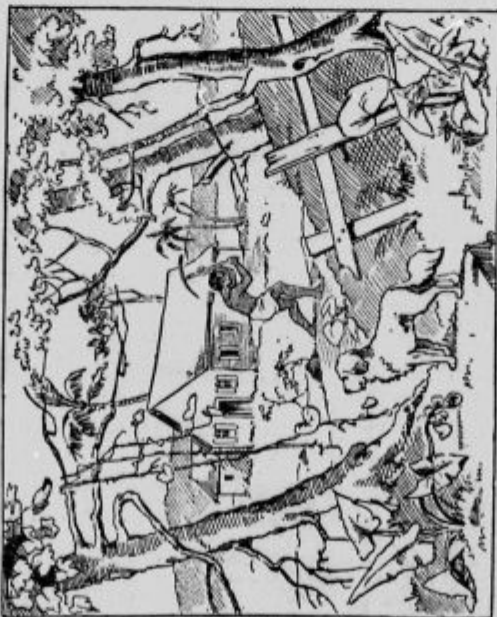


Iveri.

Grobni napis jezičnega doktorja, ki je pravde na dolgo vlekel:
»Smrt je njegov zgled zaničevala
in z njim prav kratko obravnala.«

Vreme se spremeni, kakor hitro kak učejak trdi, da bo stanovitno.

SKRIVALNICA.



Suženj koplje. Kje pa je njegov gospodar?

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Raznim dopisnikom. Prejeli smo več dopisov, ki so pa tako malenkostne ali pa zgolj osebne vsebine, da jih nikakor ni kazalo objaviti. Naročniki bi se opravičeno pritoževali, ako bi take stvari prinašali, ki nikogar ne zanimajo in so samo s stališča enega samega posameznika razumljivi.

Mnenje g. dr. Otto Exner-ja,
primarija v sanatoriju v
Bubenč-u.

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

Rad Vam potrjujem dobre lastnosti in vspešnost vašega železnatega kina - vina Serravallo pri bolnem organizmu. Jaz ga rad predpisujem in moji bolniki radi ubogajo, ker vedo, da vino Serravallo se ne živa samo prijetno, ampak da deluje tudi dobro.

Bubenč, 10. januarja 1911.

Dr. Otto Exner.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Bruno, 22. januarja: 55. 53. 73. 14. 87.
Gradec, 22. januarja: 36. 14. 50. 79. 20.
Linc, 25. januarja: 38. 29. 78. 31. 17.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 21. januarja 1913.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	—	živa vaga:		
Rž	20	80	Goveda pitana	85	—
Ajda	21	20	Teleta težka	110	—
Ječmen	19	40	Teleta mala	102	—
Oves	21	—	Prasici	127	—
Proso belo	12	—	Koštunji	166	—
Proso rumeno	18	80			
Koruzna stara	21	20	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	17	80	Maslo kuhano od	290	—
Leča	25	—	K 250— do		
Grah	27	20	Maslo surovo od	320	—
Laneno seme	30	40	K 250— do		
Grasica	19	10	Slanina sveža: speh	157	—
Domaca detelja	172	—	Slanina prekujena	167	—
Fizol Ribničar	37	—	Mast svinjska	171	—
Fizol Prepeličar	22	—	Loj	94	—
Fizol Mandolov	28	—	Jačica 100 komadov	8	—
Cebula	9	50	Pišanci	1	50
Krompir	6	—	Golobi	80	—
Zelje sveže	—	—	Raca	3	60
Zelje kislo brez sode	10	20	Gos	6	—
Rapa gorenjska	—	—			
Repa sveža	2	70	Kolonijalno hlago		
Repa kisla brez sode	9	60	na dobelo:		
Brinje	30	40	Riz Rangon od		
Kumna	88	—	K 32— do	45	—
Oreh	64	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 276— do	300	—
Suhe hrčke	40	—	Sladkor	82	35
Suhe češnje	56	—	Petrolej	40	—
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	7	—			
Seno	3	50			
Slama	3	—			
Stelja	2	80			

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje

fižol, krompir, proso, ajdo in druge poljske pridelke.

Trgovcem priporoča nakup kave, riža, sladkorja itd. Zaloga pristnih domavin ih.

Sirolin "Roche"

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoj à K 4.— v vseh lekarnah.

Naraščevanje avstrijskih narodov. Kakor izkazuje zadnje ljudsko štetje v Avstriji, so posamezni avstrijski narodi v odstotkih tako-le narastli: Rumunov 19.12, Poljakov 16.64, Madžarov 15.32 (na račun Slovanov!), Srbohrvatov 10.11, Čehov 8.7, Nemcev 8.5, Italijanov 5.68, Slovencev 5.04 (v istini seveda več!), Rusinov pa 4.24.

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepečajoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstletnica za poskušnjo 5 kron franko. — Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 16 (Hrvatsko).

Tvrdba H. Suttner pošlje na željo vsakomur obširen cenik o urah, zlatimi in srebrnimi. Pri tej tvrdki bo vsakdo najbolje postrežen, ker se dobi solidno blago po nizkih cenah.

Naprodaj je lepo posestvo

v Spodnjem Hotiču blizu Litije ali Vač, sredi vasi na okrajni cesti imenovanih okrajev. Okoli hiše je velik sadni vrt; pri posestvu je več travnikov in njiv, vse v ravnem; lahko se redi 10 glav živine in ravno toliko prašičev; 2 gozda, večji 13 orlov in 600 □ sežnje, potem en manjši. Več se izve pri posestnici Jozefi Kos v Spod. Hotiču štev. 11.



Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10 dnevi ogled. Puška enocevna Lancaster K 20—, dvocevna Lancaster K 20—, Hammerless-puška K 70—, Piolet K 8—; samokres K 5—, pištola od 2 K naprej. Ilustrovan cenik zastoni. F. DUSEK, tovarna orožj., Opčno št. 2137, ob drž. želez., Če ko.

Valilni aparat 45 K

vali bolje kot vsaka kokoš. Na poskušnjo zastoni. G. MÜCKE, Pottendorf št. 149 pri Dunaju. Stotine referenc in spricevali iz cele monarhije zastoni in franko: 182

Mnogo denarja prištedite

ako naročite čim najpreje ostanke od raznega blaga, kot kanafasa, platna, tkanine, cefira, oksforda itd. 40 m 8 do 10 m dolgih

za kron 14—

1 garnitura odej za 2 postelji in 1 mizo K 7—, 1 garnitura pregrinjaj za 2 postelji, pravi francoski damask, 16 m, šir. 140 cm za K 22—, 30 m 14 angleškega cefira za 10 moških spajc za K 14.50 nosilijam, dokler traja zaloga. Neugajajoče vzajem nazaj, denar vrnem ali zamenjam blajo. 285

ADOLF ŠKODA tkalnica

Češka Černa p. Nachod.

V vsaki družini, kjer se goji dobra godba, se morajo nahajati tudi domače orglje (amerikanski harmonij).

Lep glas. Kratka oprema. Cena od 46 mark naprej. Ilustrirani cenik zastoni.

Aloys Mayer kr. dvorni založnik, Fulda.

(Cena z notnim zvezkom obsegajočim 325 komadov le 32 mark, s katero zamore terati na harmonij vsak takoj četverglasno in brez znanja se kirje. 3894 19

Vprašajte

enkrat Vašega bišnega zdravnika, ki Vam bo tudi potrdil, da ne sme manjkati v nobeni hiši dobrega in zanesljivega razkužila. Za izmikanje ran in razkuževanje bolniških postelj je najboljšje uporabljati

LYSOFORM

1—2% raztopnine. — Lysoform je izkazano pripoznano in znanstveno preizkušeno razkužilo. Dobiva se z uporabljenim navodilom v vsaki lekarni in drogeriji originalna steklenica 80 vin. — Zanimivo knjizco o „Zdravju in razkuževanju“ V m pošlje na zahtevo zastoni H. Hubmann, referent „Lysoformwerke“, Dunaj, XX. Petraschgasse št. 4.

206

Zasluzek

2—4 K na dan in stalno z lahkim in prijetnim pletenjem doma, s hitrim pletilom in strojem „Patenthebel“ nedosežno praktičnim in trpežnim. Nanti se lahko in zastoni. Zajemceuo, da se deo ovsod lahko oddaja. Pojema daje zastoni podjetje za povzdigo domačega pletenja Karl Wolf, Dunaj VII., Mariahilferstrasse št. 82. 297

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri mokrih in suhih lišajih, kakor tudi pri prijetnih nedosežen namije pri vseh izpuščajih, haemorrhoidah, celo pri naj bolj zastaran h slučajih, kjer so odnovala vsa doslej uporabljana sredstva, lekarnarja Stauder

Euzema-balzam

gotovo pomaga Zdravi se z Euzemo brez močenja pikica. Zavarov. s pat. št. 141.365. Cena 5 kron. — Pristen le iz Roth-ove lekarne Kaufbeuren D 35, bav. Aigau.

Številna zahvalna pisma ozdravljenih, posebno takih, ki so uporabljali leta vsa mogoča mazila brezuspešno. 3411



Posteljno perje

zramke „AUSTRIA“ nedosegljivo v napolniti! 5 kg sivoga K 9.60, boljšega K 12 —, beloga K 18 —, snežno beloga K 20 —, 36 —, najfinjšega K 42 —, 48 —

Trideletni žimnati modroci za penzionate in opreme nevesti!

Razpošilja vsaki dan franko in brez carine po povzetju D. Schnurmacher, Taus 246 (Češko). Specijalna razpošiljalnica za gotove postelje. Pri potrebi postrežem s katalogi in zbirko zastoni.

Slav. občinstvu naznanjam, da mi je e. kr. deželna vlada podelila koncesijo za

pogrebno podjetje.

V slučaju potrebe se obrnite edino do mene ker imam bogato zalogo mrtvaških krst od najfinejših do najbolj priprostitih po izredno nizkih cenah. Posojam tudi mrtvaški oder, svečnike s svečami, kakor tudi šerpe za nosilce in sprevodni križ, sploh vse zraven spadajoče predmete. Se vljudo priporočam.

Matevž Gogala,

mizarsko in pogrebno podjetje na Bledu.

Naročajte sobotnega, Slovenca



Tovarna za Asbes. ktrilj. Zenit družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk dobavljajo najboljši in najcenejši krovski materijal.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana, Dunajska cesta 73. 249

V Ljubljani, na Miklošičevi cesti štev. 8 nasproti „Uniona“ sem odprl

odvetniško pisarno

Dr. Ivan Lovrenčič.

243